

***Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu "Programu rewitalizacji
dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020"***

***Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu "Programu rewitalizacji
dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020"***

Praca wykonana pod kierunkiem:

Maciej Mikulski

Skład autorski:

Maciej Mikulski

Marta Stelmach-Orzechowska

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA PRAWNA I CEL SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	5
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	6
3. POWIĄZANIE PROJEKTU DOKUMENTU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO SZCZEBŁA ORAZ SPOSÓB ICH UWAGLĘDNIENIA W PROJEKCIE DOKUMENTU	9
3.1. Powiązania projektu Programu z celami strategicznymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.....	9
3.2. Powiązania projektu Programu z celami strategicznymi na szczeblu regionalnym i lokalnym	19
4. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	26
5. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	27
5.1. Położenie administracyjne i geograficzne	27
5.2. Warunki klimatyczne	29
5.3. Zagospodarowanie i sposób użytkowania terenu.....	29
5.4. Złoża kopalin.....	31
5.5. Wody podziemne	32
5.5.1. Jednolite części wód podziemnych	32
5.5.2. Główne zbiorniki wód podziemnych.....	35
5.6. Wody powierzchniowe	36
5.6.1. Jednolite części wód powierzchniowych (rzecznych)	36
5.7. Zagrożenie powodziowe	39
5.8. Walory przyrodnicze i krajobrazowe	39
5.8.1. Formy ochrony przyrody	39
5.8.2. Obszary, siedliska i gatunki przyrodniczo cenne	41
5.9. Krajobraz kulturowy i zabytki.....	41
5.10. Powietrze atmosferyczne	42
5.11. Klimat akustyczny.....	43
5.12. Promieniowanie elektromagnetyczne	45
6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	46
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	47
8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE LUB BRAK ODDZIAŁYWANIA, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	48
8.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta oraz obszary chronione.....	48
8.2. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i krajobraz.....	51
8.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	54
8.4. Oddziaływanie na zasoby naturalne	56
8.5. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, klimat i klimat akustyczny	56
8.6. Oddziaływanie na krajobraz kulturowy i zabytki	58
8.7. Oddziaływanie na zdrowie i warunki życia ludzi oraz dobra materialne	58

9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	59
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	60
11. METODY ANALIZY SKUTÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	64
12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	65
13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	66
14. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH	72
15. BIBLIOGRAFIA	74

SPIS TABEL

Tabela 1. Zestawienie projektów rewitalizacyjnych „Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020”	7
Tabela 2. Analiza zgodności z celami strategicznymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ..	10
Tabela 3. Analiza zgodności z celami strategicznymi na szczeblu regionalnym i lokalnym.....	20
Tabela 4. <i>Struktura użytkowania terenu gminy Szydłowo</i>	29
Tabela 5. <i>Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Szydłowo</i>	31
Tabela 6. <i>Charakterystyka i ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Szydłowo</i>	33
Tabela 7. <i>Aktualna ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Szydłowo</i>	33
Tabela 8. <i>Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na terenie Gminy Szydłowo</i>	35
Tabela 9. <i>Charakterystyka i ocena stanu JCWPrz na obszarze gminy Szydłowo</i>	37
Tabela 10. <i>Aktualna ocena stanu JCWPrz na obszarze gminy Szydłowo</i>	38
Tabela 11. <i>Formy ochrony przyrody na terenie gminy Szydłowo</i>	39
Tabela 12. <i>Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie mazowieckiej za rok 2014 i 2015</i>	42
Tabela 13. <i>Wyniki pomiarów PEM na terenie miejscowości Mącice i Wola Młocka (2014r.)</i>	45
Tabela 14. <i>Szczegółowa ocena oddziaływania na bioróżnorodność, florę i faunę oraz obszary chronione</i>	49
Tabela 15. <i>Szczegółowa ocena oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz</i>	51
Tabela 16. <i>Szczegółowa ocena oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne</i>	55
Tabela 17. <i>Szczegółowa ocena oddziaływania na powietrze atmosferyczne, klimat oraz klimat akustyczny</i>	57

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. <i>Położenie gminy Szydłowo na tle podziału administracyjnego Polski</i>	27
Rysunek 2. <i>Położenie Gminy Szydłowo na tle podziału administracyjnego Powiatu Mławskiego i Województwa Mazowieckiego</i>	28
Rysunek 3. <i>Podział Gminy Szydłowo na sołectwa</i>	28
Rysunek 4. <i>Mapa pokrycia terenu gminy Szydłowo</i>	30
Rysunek 5. <i>Złoża kopalin na terenie gminy Szydłowo</i>	32
Rysunek 6. <i>Zasięg występowania JCWPd względem gminy Szydłowo (podział na 161 JCWPd)</i>	34
Rysunek 7. <i>Zasięg występowania GZWP względem gminy Szydłowo</i>	35
Rysunek 8. <i>Zasięg występowania JCWPrz względem obszaru gminy Szydłowo</i>	36
Rysunek 9. <i>Formy ochrony przyrody na terenie gminy Szydłowo</i>	40
Rysunek 10. <i>Sieć komunikacyjna na terenie gminy Szydłowo</i>	44

1. PODSTAWA PRAWNA I CEL SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest projekt „Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020”. Podstawą prawną przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]*, która implementuje obowiązki wynikające z dokumentów tj. m.in.

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/52/UE z 16 kwietnia 2014 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko,
- Dyrektywa Rady nr 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. nr 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- Dyrektywa Rady nr 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, stanowiąca wersję skonsolidowaną wcześniejszej dyrektywy EWG 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 o ochronie dziko żyjących ptaków (Directive on the Conservation of Wild Birds).

W nawiązaniu do powyższego, zgodnie z art. 46 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]* organ opracowujący projekt „Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020” jest zobligowany do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, czego wynikiem jest sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko.

Zakres Prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 51 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]*.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowiska ma obowiązek przekazania ww. dokumentów do opiniowania właściwym organom oraz zapewnić możliwość udziału społecznego w postępowaniu zgodnie z art. 54 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]*.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko sporządzanej w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnych zmian w środowisku wynikających z realizacji projektów rewitalizacyjnych zawartych w projekcie Programu. W Prognozie wskazuje się na charakter i zasięg potencjalnego oddziaływania, oraz wyznacza działania mające na celu zapobieganie/minimalizację potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu „Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020” zwanego w dalszej części „Programem”. Podstawą prawną przygotowania projektu Programu jest *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 – tj. ze zm.)*. Realizacja projektu Programu opiera się na kompleksowym ujęciu procesu rewitalizacji, obejmującym działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną oraz działania dotyczące renowacji infrastruktury społeczno – kulturalnej i technicznej służące lokalnej społeczności i podniesieniu warunków i poziomu życia mieszkańców obszaru.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w ramach projektu Programu sformułowano następującą wizję: „*Gmina Szydłowo miejscem zapewniającym możliwości rozwoju, edukacji i aktywności lokalnej, tworząca przyjazną oraz atrakcyjną przestrzeń do życia dla mieszkańców*”. W oparciu o przeprowadzone analizy sytuacji społeczno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej, które przedstawiono w poprzednich rozdziałach, a także przy uwzględnieniu zapisów dokumentów strategicznych sporządzonych na dla gminy sformułowano zostały cele rewitalizacji.

Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców

Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów

Cele operacyjny 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy

Cele operacyjny 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych

Cel strategiczny 2: Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców

Cele operacyjny 2.1. Integracja międzypokoleniowa, w szczególności poprzez stworzenie warunków do aktywizacji różnych pokoleń

Cele operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych

Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego

Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury

Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji

Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

Projekt Programu zawiera:

- analizę zgodności z innymi dokumentami o charakterze strategicznym;
- diagnozę stanu czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w kontekście sfery społecznej gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej i techniczno – środowiskowej;

- przedstawienie mechanizmów włączenia mieszkańców i innych podmiotów w proces tworzenia projektu Programu jak i na etapie realizacji wyznaczonych w nim projektów oraz jego aktualizacji (partycypacja społeczna);
- omówienie metod delimitacji obszarów problemowych z wyszczególnieniem zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno – funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych;
- wyznaczony obszar zdegradowany, na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji;
- wyznaczone cele służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego z kryzysu;
- zaplanowane projekty rewitalizacyjne z podziałem na projekty główne i uzupełniające wraz ze wskazaniem jednostki realizującej projekt, źródłami finansowania oraz terminem realizacji;
- przedstawienie mechanizmów zapewnienia komplementarności działań rewitalizacyjnych wyznaczonych w Programie;
- omówienie systemu wdrażania, system monitoringu i ewaluacji i aktualizacji Programu wraz z zestawem służących temu wskaźników, procedur oraz określeniem podmiotów zaangażowanych w proces.

Zestawienie projektów rewitalizacyjnych ujętych w projekcie Programu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Zestawienie projektów rewitalizacyjnych „Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020”

Nr. proj.	Nazwa projektu	Lokalizacja
Projekty główne		
1.	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wsparcie w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości	Cały obszar rewitalizacji
2.	Wsparcie osób z obszaru rewitalizacji na rzecz aktywizacji i integracji społecznej oraz rozwój działalności kulturalnej, artystycznej, sportowej, rekreacyjnej i edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych	Cały obszar rewitalizacji
3.	Stworzenie Centrum Społeczno – Kulturalno – Edukacyjnego poprzez budowę Wiejskiego Domu Kultury	Szydłowo
4.	Modernizacja świetlicy wiejskiej	Szydłówek
5.	Zagospodarowanie terenu na cele sportowe i rekreacyjne	Szydłówek, działka nr 291, obręb Szydłówek
6.	Budowa ciągu pieszo – rowerowego z Szydłowa w kierunku Mławy	Szydłowo- w kierunku Mławy, działka nr 227, obręb Szydłowo, działka nr 297, obręb Szydłówek
7.	Rewitalizacja stawu na cele rekreacyjne	Nosarzewo Borowe, działka nr 175, obręb Nosarzewo Borowe
8.	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej	Nosarzewo Borowe, działka nr 182, obręb Nosarzewo Borowe
9.	Modernizacja obiektu Ośrodka Zdrowia	Nosarzewo Borowe, działka nr 312, obręb Nosarzewo Borowe
10.	Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przebudową stacji uzdatniania wody	Cały obszar rewitalizacji
11.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków jako wsparcie systemu gospodarki ściekowej	Cały obszar rewitalizacji
12.	Wymiana oświetlenia na energooszczędne (wzdłuż dróg, na terenach publicznych, obiektach sportowo – rekreacyjnych) z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii	Cały obszar rewitalizacji
13.	Realizacja inwestycji fotowoltaicznych	Cały obszar rewitalizacji

Nr. proj.	Nazwa projektu	Lokalizacja
Projekty uzupełniające		
14.	Zagospodarowanie stawów na cele rekreacyjne	Szydłowo, działka 361, obręb Szydłowo
15.	Zagospodarowanie terenu pozostałego po wydobyciu gliny	Szydłówek, działka nr 209/4, obręb Szydłówek
16.	Rewitalizacja parku podworskiego	Szydłówek, działka nr 231, obręb Szydłówek
17.	Rozbudowa niezbędnej infrastruktury przy Szkole Podstawowej	Nosarzewo Borowe, działka nr 180/1, obręb Nosarzewo Borowe
18.	Utworzenie gabinetów stomatologicznych w szkołach	Cały obszar rewitalizacji
19.	Zakup karetki dla Ośrodka Zdrowia	Nosarzewo Borowe, działka nr 312, obręb Nosarzewo Borowe
20.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków	Cały obszar rewitalizacji
21.	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	Cały obszar rewitalizacji
22.	Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych	Cały obszar rewitalizacji
23.	Mława-Grudusk- odtworzenie kolejki wąskotorowej	Mława- Grudusk
24.	Strzelnica Dębska – atrakcja turystyczna o znaczeniu ponadlokalnym*	Dębsk

Źródło: opracowanie własne.

3. POWIĄZANIE PROJEKTU DOKUMENTU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI W DOKUMENTACH WYŻSZEGO SZCZEBŁA ORAZ SPOSÓB ICH UWAGLĘDNIENIA W PROJEKCIE DOKUMENTU

3.1. Powiązania projektu Programu z celami strategicznymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Na potrzeby Prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono analizę zgodności celów wyznaczonych w Programie z celami innych dokumentów strategicznych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Dokumenty zostały przeanalizowane pod kątem zgodności z celami w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Przedstawiono jedynie te cele strategiczne, które związane są z szeroko rozumianym systemem ochrony środowiska.

Tabela 2. Analiza zgodności z celami strategicznymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDLÓWO NA LATA 2016 – 2020
DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE I WSPÓLNOTOWE		
Agenda 21		
1.	Agenda 21 jest dokumentem programowym, który przedstawia sposób opracowania i wdrażania programów zrównoważonego rozwoju w życie lokalne. Globalny Program Działań, czyli Agenda 21, prezentuje cele i kierunki rozwiązań światowych problemów ochrony środowiska u progu XXI wieku. Zawiera również zalecenia dla wszystkich uczestników procesu realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Agenda 21 składa się z czterech części: • zagadnienia społeczne i ekonomiczne. • problemy ochrony i gospodarowania zasobami naturalnymi w ujęciu ekorozwoju • rola głównych grup społecznych i konieczności wzmocnienia ich roli w realizacji Agendy 21 • możliwości realizacyjne poszczególnych zadań i zaleceń.	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjne 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cele operacyjne 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy Cele operacyjne 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych Cel strategiczny 2: Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców Cele operacyjne 2.1. Integracja międzypokoleniowa, w szczególności poprzez stworzenie warunków do aktywizacji różnych pokoleń Cele operacyjne 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjne 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjne 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjne 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Konwencja o różnorodności biologicznej		
2.	Celem konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie. Według postanowień Konwencji konieczne jest zachowanie całego	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjne 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
	środowiska przyrodniczego, na wszystkich jego poziomach organizacji, czyli zarówno ekosystemów bogatych i różnicowanych, jak i ubogich, a także tych elementów, które do tej pory były niedocenione lub nawet świadomie niszczone. Należy zachować bogactwo ekosystemów użytkowanych gospodarczo, w tym tradycyjnych ras i odmian zwierząt hodowlanych oraz roślin użytkowych.	
Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu		
3.	Priorytety Strategii Europa 2020: 1) Rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji; 2) Rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; 3) Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Efektem realizacji priorytetów Europy 2020 będzie osiągnięcie wymiernych, współzależnych celów przedstawionych w strategii i dotyczących m.in: na ograniczenia emisji CO₂ i osiągnięcia celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii: należy ograniczyć emisje gazów cieplarnianych o 20 proc. w stosunku do poziomu z 1990 r. (lub nawet o 30 proc., jeśli warunki będą sprzyjające), 20 proc. energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych, efektywność energetyczna powinna wzrosnąć o 20 proc.	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cele operacyjny 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy Cele operacyjny 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Zrównoważona Europa dla Lepszego Świata: Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej		
4.	Cel nadrzędny (globalny): Rozwój zrównoważony. Osiągnięcie celu poprzez realizację celów szczegółowych i działań głównie w aspektach tj.: 1) Ograniczenie zmian klimatycznych oraz wzrostu zużycia energii 2) Bardziej odpowiedzialne zarządzanie zasobami naturalnymi 3) Poprawa systemu transportowego oraz systemu zarządzania gruntami	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
Biała Księga: Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania		
5.	Cel główny: osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Działania: 1) Tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, 2) Włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, 3) Stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji, 4) Nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjne 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjne 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjne 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjne 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
VII Program działań na rzecz środowiska (7EAP) – priorytety polityki ochrony środowiska w UE do roku 2020 (projekt)		
6.	Cele główne: Cel 1: Ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego UE Cel 2: Przekształcenie UE w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną Cel 3: Ochrona obywateli UE przed związanymi ze środowiskiem naciskami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu Cel 4: Zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki OŚ i przeciwdziałania zmianom klimatu Cel 5: Lepsze uwzględnianie problematyki środowiska i większa spójność polityki we wszystkich dziedzinach Cel 6: Wspieranie zrównoważonego charakteru miast UE	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjne 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjne 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjne 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjne 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Nasze ubezpieczenie na życie – nasz kapitał naturalny - Strategia różnorodności biologicznej UE do 2020 r.		
7.	Cel: Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu w UE do 2020 r. oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu, a także zwiększenie wkładu UE w zapobieganie utracie różnorodności biologicznej na świecie.	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjne 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjne 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
		<i>bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</i>
DOKUMENTY KRAJOWE		
<i>Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Fala Nowoczesności</i>		
8.	Cel 7: „Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska”: - Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, - Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, - Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce, - Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii, - Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, - Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska. Cel 8: „Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych”: - Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach, - Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta, - Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, - Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast. Cel 9: „Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski”: - Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców <i>Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów</i> <i>Cele operacyjny 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy</i> <i>Cele operacyjny 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych</i> Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego <i>Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury</i> <i>Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji</i> <i>Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</i>

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDLÓWO NA LATA 2016 – 2020
Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”		
9.	Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska - Kierunek interwencji 1.1. – Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, - Kierunek interwencji 1.2. – Gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, - Kierunek interwencji 1.3. – Zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna, - Kierunek interwencji 1.4. – Uporządkowanie zarządzania przestrzenią, Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię - Kierunek interwencji 2.1. – Lepsze wykorzystanie krajowych zasobów energii, - Kierunek interwencji 2.2. – Poprawa efektywności energetycznej, - Kierunek interwencji 2.6. – Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii, - Kierunek interwencji 2.7. – Rozwój energetyczny obszarów podmiejskich i wiejskich, - Kierunek interwencji 2.8. – Rozwój systemu zaopatrywania nowej generacji pojazdów wykorzystujących paliwa alternatywne, Cel 3. Poprawa stanu środowiska - Kierunek interwencji 3.1. – Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki, - Kierunek interwencji 3.2. – Racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne, - Kierunek interwencji 3.3. – Ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki, - Kierunek interwencji 3.4. – Wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych, - Kierunek interwencji 3.5. – Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Strategia Rozwoju Transportu do 2020 (z perspektywą do 2030)		
10.	Cel główny: zwiększenie dostępności transportowej, poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego, poprzez tworzenie spójnego, zrównoważonego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym.	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
	Cel strategiczny 1. - Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego • Cel szczegółowy 1. – Stworzenie nowoczesnej i spójnej sieci infrastruktury transportowej, • Cel szczegółowy 4. – Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020		
11.	Głównym celem opracowania Strategii jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., co pozwoli właściwie zaadresować zakres interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych. W Strategii tej określono cel główny, którym jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów, w tym rolnictwa i rybactwa, dla zrównoważonego rozwoju kraju. Celami środowiskowymi Strategii są: • Cel szczegółowy 2: Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej • Cel szczegółowy 3: Bezpieczeństwo żywnościowe • Cel szczegółowy 5: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Polityka Energetyczna Polski do 2030r.		
12.	Brak jasno zdefiniowanego celu głównego. Podstawowe kierunki: – poprawa efektywności energetycznej, – wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii, – dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej, – rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw, – rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii, – ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
Polityka klimatyczna Polski <i>Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020</i>		
13.	Celem strategicznym polityki klimatycznej jest włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych.	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych w latach 2010 – 2020		
14.	Plan określa krajowe cele dotyczące udziału energii ze źródeł odnawialnych (OZE) w sektorach: transportowym, energii elektrycznej oraz ogrzewania i chłodzenia w 2020 r. z uwzględnieniem wpływu innych środków polityki efektywności energetycznej na końcowe zużycie energii. Określa ponadto środki, które należy podjąć dla osiągnięcia krajowych celów ogólnych w zakresie udziału OZE w wykorzystaniu energii finalnej.	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)		
15.	Cel główny: Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych - konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie.	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cele operacyjny 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy Cele operacyjny 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych Cel strategiczny 2: Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców Cele operacyjny 2.1. Integracja międzypokoleniowa, w szczególności poprzez stworzenie warunków do aktywizacji różnych pokoleń Cele operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDLÓWO NA LATA 2016 – 2020
		kulturowego <i>Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury</i> <i>Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji</i> <i>Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</i>
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014		
16.	Cel główny: Dojście do systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a w szczególności zasada postępowania z odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, czyli po pierwsze zapobieganie powstawaniu odpadów, a następnie kolejno przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku (czyli wykorzystanie odpadów), unieszkodliwienie, przy czym najmniej pożądanym sposobem ich zagospodarowania jest składowanie.	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego <i>Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury</i> <i>Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</i>
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - AKPOŚK 2010		
17.	Cel główny: Ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego <i>Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury</i> <i>Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</i>
Projekt Polityki Wodnej Państwa do roku 2030		
18.	Projekt „ Polityki Wodnej Państwa do roku 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016)”został przygotowany przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej na podstawie opracowania pt. „Projekt Narodowej Strategii Gospodarowania Wodami 2030 (z uwzględnieniem etapu 2015). Celem nadrzędnym PWP 2030 jest zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powódzie i susze w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównywania dysproporcji regionalnych. Cele strategiczne: Cel strategiczny1: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód i	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego <i>Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury</i> <i>Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</i>

L.P.	CELE WYZNACZONE W MIĘDZYNARODOWYCH, WSPÓLNOTOWYCH I KRAJOWYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
	związanych z nimi ekosystemów, Cel strategiczny2: Zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę, Cel strategiczny3: Zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, Cel strategiczny4: Ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków powodzi i susz, Cel strategiczny5: Reforma systemu zarządzania i finansowania gospodarki wodnej.	
Aktualizacja Krajowego Programu Zwiększania Lesistości		
19.	Cel główny: Zapewnienie zwiększenia lesistości kraju do 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050.	W ramach Programu nie przewiduje się zwiększania lesistości
Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014-2020		
20.	Stanowi kontynuację Krajowej Strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem Działania na lata 2007-2013. Cel nadrzędny Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju. Cele strategiczne i cele operacyjne: Cel strategiczny A: Podniesienie poziomu wiedzy oraz kształtowanie postaw społeczeństwa związanych z włączaniem się do działań na rzecz różnorodności biologicznej. Cel strategiczny B: Włączenie wybranych sektorów gospodarki w działania na rzecz różnorodności biologicznej Cel strategiczny C: Zachowanie i przywracanie populacji zagrożonych gatunków i siedlisk Cel strategiczny D: Efektywne zarządzanie zasobami przyrodniczymi Cel strategiczny E: Utrzymanie i odbudowa ekosystemów oraz ich usług Cel strategiczny F: Ograniczenie presji gatunków inwazyjnych i konfliktowych Cel strategiczny G: Ograniczenie i łagodzenie skutków zmian klimatycznych Cel strategiczny H: Ochrona różnorodności biologicznej poprzez rozwój współpracy międzynarodowej	Cel strategiczny 2: Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców Cele operacyjne 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjne 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

3.2. Powiązania projektu Programu z celami strategicznymi na szczeblu regionalnym i lokalnym

Na potrzeby Prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono analizę zgodności celów wyznaczonych w Programie z celami innych dokumentów strategicznych na szczeblu regionalnym (wojewódzkim, powiatowym) i lokalnym (gminnym). Dokumenty zostały przeanalizowane pod kątem zgodności z celami w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Przedstawiono jedynie te cele strategiczne, które związane są z szeroko rozumianym systemem ochrony środowiska.

Tabela 3. Analiza zgodności z celami strategicznymi na szczeblu regionalnym i lokalnym

L.P.	CELE WYZNACZONE W REGIONALNYCH I LOKALNYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
DOKUMENTY REGIONALNE		
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2014-2020 (RPO WM 2014-2020)		
1.	W ramach RPO WM 2014-2020 możliwe będzie uzyskanie dofinansowania tzw. projektów twardych wspieranych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz tzw. projektów miękkich, przeznaczonych na inwestycje w zasoby ludzkie, wspieranych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). RPO WM 2014-2020 realizowany będzie w jedenastu Osiach Priorytetowych (OP) w tym dziesięciu osiach tematycznych i jednej osi dedykowanej pomocy technicznej: Oś priorytetowa I - Wykorzystanie działalności badawczo-rozwojowej w gospodarce Oś priorytetowa II - Wzrost e-potencjału Mazowsza Oś Priorytetowa III – Rozwój potencjału innowacyjnego i przedsiębiorczości Oś Priorytetowa IV - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną Oś Priorytetowa V – Gospodarka przyjazna środowisku Oś Priorytetowa VI – Jakość życia Oś Priorytetowa VII – Rozwój regionalnego systemu transportowego Oś Priorytetowa VIII – Rozwój rynku pracy Oś Priorytetowa IX – Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem Oś Priorytetowa X - Edukacja dla rozwoju regionu Oś Priorytetowa XI – Pomoc Techniczna	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cele operacyjny 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy Cele operacyjny 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych Cel strategiczny 2: Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców Cele operacyjny 2.1. Integracja międzypokoleniowa, w szczególności poprzez stworzenie warunków do aktywizacji różnych pokoleń Cele operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego		
2.	Sposób realizacji wizji przestrzennego zagospodarowania województwa mazowieckiego wskazują zdefiniowane polityki przestrzenne. Odpowiednio dla przyjętego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz uwzględniając cele rozwoju wyrażone w strategii województwa, polityka przestrzenna została rozpisana na dziewięć polityk adresowanych do wybranych obszarów tematycznych i terytoriów. Są to: 1) Polityka poprawy struktury przestrzennej i funkcjonalnej województwa;	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cele operacyjny 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do

L.P.	CELE WYZNACZONE W REGIONALNYCH I LOKALNYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
	2) <i>Polityka rozwoju przemysłu i wzrostu konkurencyjności wybranych ośrodków osadniczych;</i> 3) <i>Polityka poprawy dostępności i efektywności transportowej województwa;</i> 4) <i>Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej;</i> 5) <i>Polityka poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspierania wzrostu bezpieczeństwa publicznego;</i> 6) <i>Polityka rozwoju i modernizacji obszarów wiejskich;</i> 7) <i>Polityka kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska;</i> 8) <i>Zintegrowana polityka opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej;</i> 9) <i>Polityka wzrostu atrakcyjności turystycznej województwa.</i>	<i>potrzeb lokalnego rynku pracy</i> <i>Cele operacyjny 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych</i> Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego <i>Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury</i> <i>Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji</i> <i>Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</i>
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku		
3.	Celami środowiskowymi Strategii są: Obszar działań: Przestrzeń i transport • Cel rozwojowy: Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego Obszar działań: Środowisko i energetyka • Cel rozwojowy: Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska Obszar działań: Kultura i dziedzictwo • Cel rozwojowy: Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców <i>Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów</i> <i>Cele operacyjny 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy</i> <i>Cele operacyjny 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych</i> Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego <i>Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury</i> <i>Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji</i> <i>Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</i>
Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z perspektywą do 2018		
4.	Celami środowiskowymi tego dokumentu są: Obszar priorytetowy I - poprawa jakości środowiska Cele średniookresowe do 2018 r.: • <i>Poprawa jakości powietrza, w tym dążenie do osiągnięcia poziomu celu</i>	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego <i>Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury</i>

L.P.	CELE WYZNACZONE W REGIONALNYCH I LOKALNYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
	długoterminowego dla ozonu do 2020 r. - Poprawa jakości wód. - Racjonalna gospodarka odpadami. - Ochrona powierzchni ziemi. - Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym. Obszar priorytetowy II – racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych. Cele średniookresowe do 2018 r.: - Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. - Efektywne wykorzystanie energii. - Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi. Obszar priorytetowy III – ochrona przyrody Cele średniookresowe do 2018 r.: - Ochrona walorów przyrodniczych. - Zwiększenie lesistości. - Ochrona lasów, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej. Obszar priorytetowy IV - poprawa bezpieczeństwa ekologicznego Cele średniookresowe do 2018 r.: - Przeciwdziałanie poważnym awariom. - Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych. - Ochrona przed powodzią i suszą. - Ochrona przeciwpożarowa. Obszar priorytetowy V - edukacja ekologiczna społeczeństwa Cele średniookresowe do 2018 r.: - Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Mazowsza. - Udział społeczeństwa w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska. Zagadnienia systemowe. Cele średniookresowe do 2018 r.: - Upowszechnienie znaczenia zarządzania środowiskowego. - Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody w środowisku.	Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Strategia Rozwoju Powiatu Mławskiego na lata 2014-2020		
5.	W strategii rozwoju powiatu mławskiego na lata 2014-2020 określono następujące cele środowiskowe: Przestrzeń i transport - Cel rozwojowy: Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu jako czynnik rozprzestrzeniania procesów rozwojowych. - Cel rozwojowy: Podjęcie działania w kierunku równomiernego i	Cel strategiczny 1: Rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji oraz pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Cele operacyjny 1.1. Aktywizacja gospodarcza obszaru rewitalizacji, w szczególności poprzez stworzenie warunków przyciągających inwestorów, udzielanie wsparcia istniejącym przedsiębiorstwom oraz wykorzystanie posiadanych potencjałów Cele operacyjny 1.2. Tworzenie warunków wspierających zatrudnienia dla osób

L.P.	CELE WYZNACZONE W REGIONALNYCH I LOKALNYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
	zrównoważonego rozwoju powiatu, z uwzględnieniem rozwoju poszczególnych miejscowości, szczególnie tych położonych najdalej od stolicy powiatu Mławy. - Cel rozwojowy: Podjąć współpracę międzygminną przez gminy zlokalizowane na terenie powiatu oraz miasta Mława w celu wypracowania wspólnego modelu rozwoju i promocji na obszarze Mławskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF). Środowisko i energetyka - Cel rozwojowy: Działania na rzecz zachowania wysokich walorów środowiska. - Cel rozwojowy: Poprawa stanu ochrony środowiska na terenie powiatu mławskiego. - Cel rozwojowy: Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu. Turystyka - Cel rozwojowy: Tworzenie warunków do wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu. - Cel rozwojowy: Tworzenie warunków do wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego w połączeniu z potencjałem dziedzictwa kulturowego w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu. - Cel rozwojowy: Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury turystycznej.	poszukujących pracy i osób biernych zawodowo oraz kształcenie dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy Cele operacyjny 1.3. Pobudzanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez wsparcie osób planujących podjęcia własnych działalności gospodarczych Cel strategiczny 2: Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców Cele operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury społecznej, która przyczyni się do promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.
Program ochrony środowiska dla Powiatu Mławskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019		
6.	Przyjętymi celami środowiskowymi w Programie Ochrony Środowiska dla powiatu mławskiego, do których nawiązuje niniejszy POŚ są: Ochrona przyrody i krajobrazu Cele długoterminowy do 2019 r.: - Ochrona walorów i zasobów przyrodniczych powiatu - Zwiększenie spójności systemu przyrodniczego powiatu Ochrona lasów Cele długoterminowy do 2019 r.: - Ochrona lasów, zwiększanie ich powierzchni i spójności Racjonalne gospodarowanie zasobami wody oraz ochrona wód Cele długoterminowy do 2019 r.: - Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości - Racjonalizacja zużycia wody - Ochrona przed powodzią - Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych Ochrona powierzchni ziemi Cele długoterminowy do 2019 r.:	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

L.P.	CELE WYZNACZONE W REGIONALNYCH I LOKALNYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
	- Zapobieganie zanieczyszczeniu i niekorzystnemu przekształceniu powierzchni ziemi Zasoby kopalin Cele długoterminowy do 2019 r.: - Ochrona zasobów złóż nieeksploatowanych Środowisko a zdrowie Cele długoterminowy do 2019 r.: - Poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia - Ochrona przed zagrożeniami naturalnymi, katastrofami i awariami Jakość powietrza atmosferycznego Cele długoterminowy do 2019 r.: - Osiągnięcie i utrzymanie wymaganych przepisami prawa standardów jakości powietrza Gospodarka odpadami Cele długoterminowy do 2019 r.: - Poprawa efektywności gospodarki odpadami Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych Cele długoterminowy do 2019 r.: - Zmniejszenie hałasu - Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	
DOKUMENTY LOKALNE		
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo		
7.	Cel główny: osiągnięcie wszechstronnego rozwoju obszaru zapewniającego poprawę życia mieszkańców, ograniczenie strefy ubóstwa i bezrobocia, przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego. Cele szczegółowe: 1.3. Cele przyrodnicze identyfikujące się z zachowaniem i rehabilitacją wartości przyrodniczych środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów i obiektów prawnie chronionych: Zieluńsko- Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, rezerwatów, użytków ekologicznych, korytarzy ekologicznych, pomników przyrody, parków podworskich. Polityka osiągania celów przyrodniczych to przede wszystkim racjonalna gospodarka zasobami środowiska, a więc wodami powierzchniowymi i podziemnymi, powietrzem, glebami i lasami oraz ograniczanie zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł lokalnych, w tym ilości wytwarzanych odpadów i	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjny 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjny 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjny 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

L.P.	CELE WYZNACZONE W REGIONALNYCH I LOKALNYCH DOKUMENTACH STRATEGICZNYCH	CELE WYZNACZONE W PROGRAMIE REWITALIZACJI DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2016 – 2020
	właściwego ich zagospodarowania z uwzględnieniem odzysku. 1.4. Cele kulturowe skupiające się na zachowaniu dziedzictwa kulturowego, ochronie zabytkowych obiektów architektonicznych i układów urbanistycznych, eksponowaniu wartości kulturowych poprzez organizowanie szlaków turystycznych pieszych, rowerowych i wykorzystujących zabytkową kolej wąskotorową. Utrzymanie tożsamości kulturowej. Utworzenie gminnego programu ochrony dóbr kultury. 1.5. Cele przestrzenne polegające na wprowadzaniu ładu w zabudowie wsi, propagowaniu wzorców dobrej architektury nawiązujących do tradycji lokalnych, wprowadzaniu materiałów budowlanych harmonizujących z krajobrazem, podnoszeniu estetyki pojedynczych zagród. W odniesieniu do struktur osadniczych dążenie do odtwarzania i uzupełniania zabudowy, nie zaś zajmowania nowych terenów. Przekształcaniu przestrzeni powinno towarzyszyć zmniejszenie ujemnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Szczególnie ważnym elementem jest uwzględnienie terenów zielonych w kształtowaniu zabudowy: wykorzystanie terenów atrakcyjnych przyrodniczo dla rozwoju turystyki i wypoczynku, wprowadzaniu form wypoczynku opartych o istniejącą substancję budowlaną w zagrodach rolniczych. Wdrażanie zespołowych form realizacji zabudowy mieszkaniowej.	
Strategia Rozwoju Gminy Szydłowo		
8.	Gmina Szydłowo nie posiada opracowanej Strategii Rozwoju Gminy.	Nie odniesiono się do zapisów dokumentu
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szydłowo		
9.	Okres obowiązywania Strategii to lata 2007 – 2015 w związku z czym nie odniesiono się do niej z uwagi na to że zapisy Strategii stały się nieaktualne.	Nie odniesiono się do zapisów dokumentu z uwagi na jego nieaktualność
Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Szydłowo na lata 2013 – 2032		
10.	Podstawowym celem Programu jest oczyszczenie terenu Gminy Szydłowo z azbestu, poprzez przedstawienie harmonogramu stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest, oraz wyeliminowanie negatywnego wpływu azbestu na zdrowie mieszkańców oraz na stan środowiska na terenie gminy.	Cel strategiczny 3: Uzupełnienie infrastruktury, poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni oraz racjonalne korzystanie z zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego Cele operacyjne 3.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury Cele operacyjne 3.2. Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej oraz nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji Cele operacyjne 3.3. Poprawa jakości życia mieszkańców, przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa, jakości środowiska naturalnego oraz infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.

4. METODYKA SPORZĄDZANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020” przebiegało wieloetapowo i obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska oraz jakości środowiska;
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu na środowisko przyrodnicze, w tym na zdrowie ludzi;
- opracowanie propozycji minimalizacji negatywnych skutków realizacji ustaleń dokumentu w obszarach, w których zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania;
- opracowanie systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania dokumentu strategicznego.

Opracowując Prognozę zastosowano metodę indukcyjno – opisową oraz metodę analogii środowiskowych. Ocenę stanu środowiska przyrodniczego oraz analizę jakości jego poszczególnych elementów sporządzono przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru gminy Szydłowo tj. studium literatury, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz państwowego monitoringu środowiska. Szczegółową analizę wpływu ustaleń projektu Programu na środowisko opracowano wykorzystując metodę macierzy interakcji.

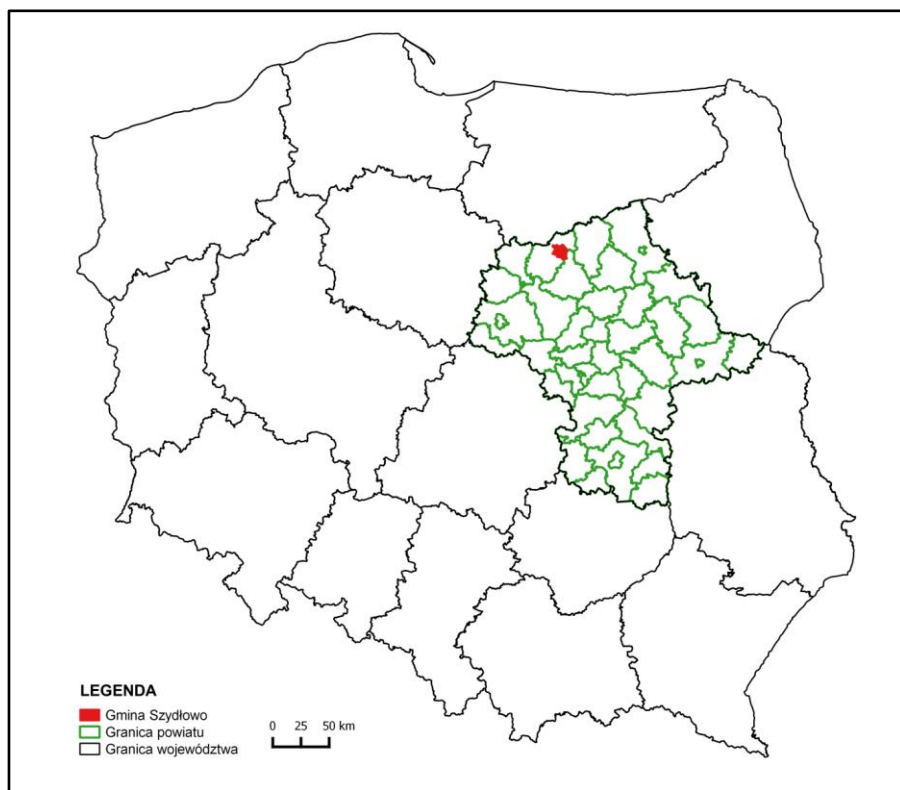
Zakres Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020” wynika z art. 51 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1]. Ponadto zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo znak: WOOŚ.I.411.267.2016.DC z dnia 20 września 2016r.) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie (pismo znak: ZS.9022.1556.2016 DB z dnia 02 września 2016r.).

5. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

5.1. Położenie administracyjne i geograficzne

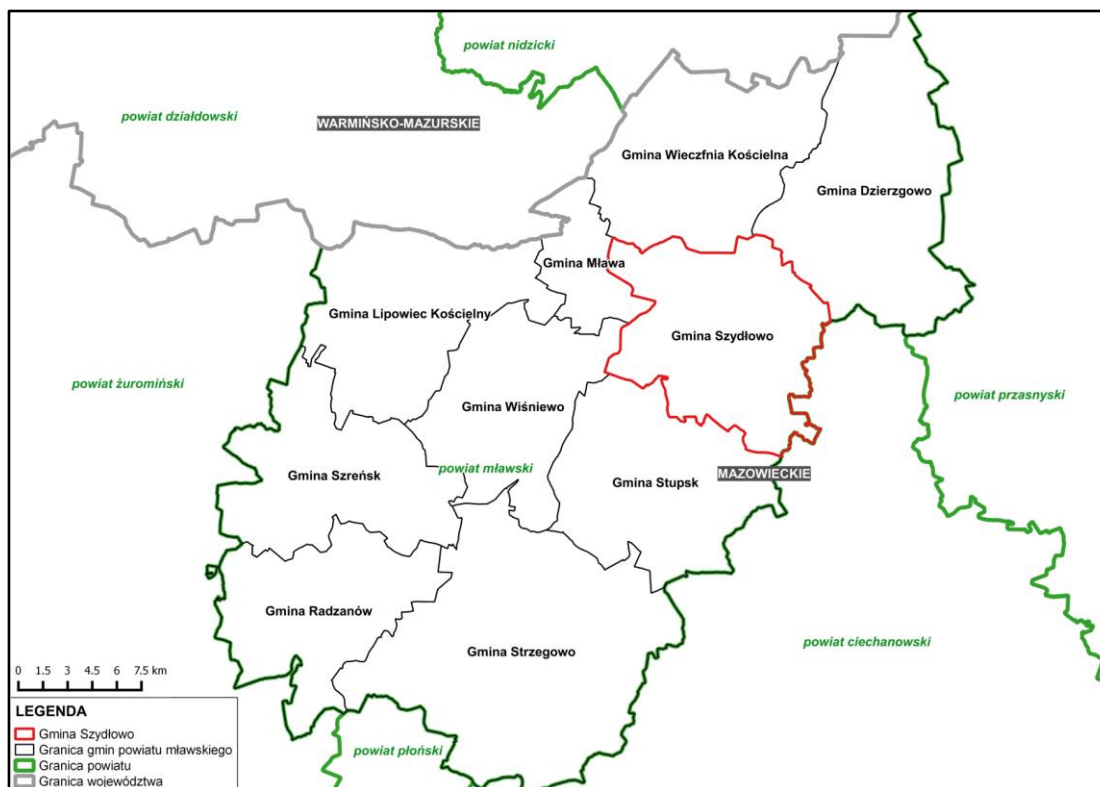
Gmina Szydłowo jest gminą wiejską o powierzchni 122,21 km² położoną w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego i środkowo-wschodniej części powiatu mławskiego. Graniczy z gminami: od północy z gminą Wieczfnia, od wschodu z gminą Dzierzgowo i Grudusk, od południa z gminą Stupsk, od zachodu z gminą Iłowo i Wiśniewo oraz miastem Mława. Gmina Szydłowo administracyjnie jest podzieloną na 29 sołectw: Budy Garlińskie, Dębiny, Dębsk, Garlino, Giednia, Kluszewo, Korzybie, Kozły-Janowo, Krzywonoś, Marianowo, Młodynin, Nieradowo, Nosarzewo Borowe, Nosarzewo Polne, Nowa Sławogóra, Nowa Wieś, Nowe Nosarzewo, Nowe Piegłowo, Pawłowo, Piegłowo-Kolonia, Piegłowo-Wieś, Stara Sławogóra, Szydłowo, Szydłówek, Trzcianka, Trzcianka-Kolonia, Tyszki-Bregendy, Wola Dębska, Zalesie.

Rysunek 1. Położenie gminy Szydłowo na tle podziału administracyjnego Polski

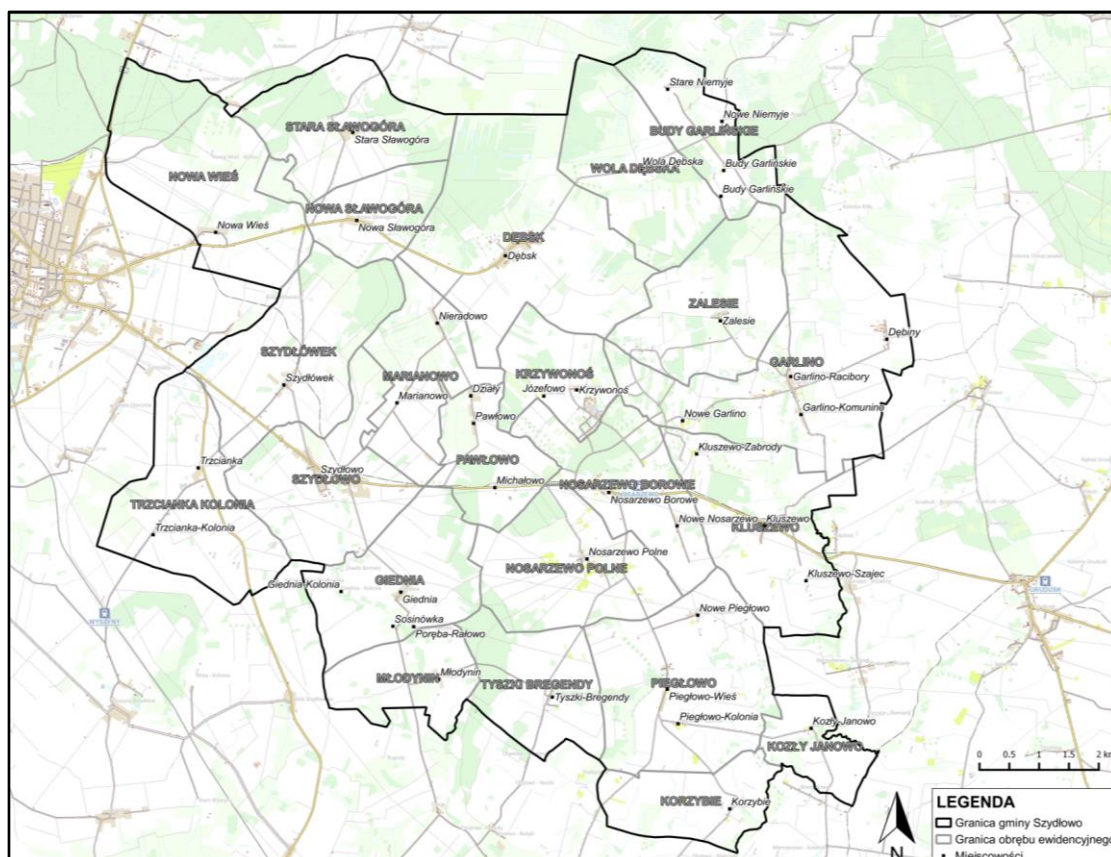
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 2. Położenie Gminy Szydłowo na tle podziału administracyjnego Powiatu Mławskiego i Województwa Mazowieckiego

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 3. Podział Gminy Szydłowo na sołectwa

Źródło: opracowanie własne

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski, gmina Szydłowo umiejscowiona jest w mezoregionie Wzniesienie Mławskie (318.63).

5.2. Warunki klimatyczne

Teren całego powiatu mławskiego należy do Mazowiecko-Podlaskiego regionu klimatycznego charakteryzującego się znaczną różnorodnością stanów pogody, co jest związane z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i częstą zmiennością mas powietrza. Ogólnie klimat na terenie gminy Szydłowo można uznać za dość ciepły:

- średnia roczna temperatura wynosi 7-8°C,
- średnia temperatura najzimniejszego miesiąca w roku - stycznia wynosi -2,8°C, natomiast najcieplejszego lipca - około 17,3°C.
- występuje od 32 do 35 dni letnich i od 30 do 50 dni mroźnych (przymrozki pojawiają się zwykle około połowy października, a zanikają około połowy kwietnia).
- okres wegetacyjny charakteryzuje się niedoborem opadów i trwa około 200 dni rozpoczynając się w pierwszej dekadzie kwietnia a kończąc w ostatniej dekadzie października.
- na analizowanym obszarze dominują wiatry z kierunków zachodnich (16,4%) oraz południowo-zachodnich (15,3%). Większość stanowią wiatry słabe i bardzo słabe.

5.3. Zagospodarowanie i sposób użytkowania terenu

Proces kształtowania przestrzeni obszaru gminy Szydłowo realizowany jest na podstawie *Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [3]. Na terenie gminy Szydłowo polityka przestrzenna prowadzona jest w oparciu o zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo – przyjęte Uchwałą nr XLII/187/2010 Rady Gminy Szydłowo z dnia 30 sierpnia 2010 r. oraz Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty Uchwałą Nr XXIV/115/2005 Rady Gminy Szydłowo z dnia 31 sierpnia 2005 r. Obowiązujące akty prawa miejscowego są udostępniane na Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Szydłowo zgodnie z przepisami *Ustawy o dostępie do informacji publicznej* [15] i *Ustawie o samorządzie gminnym* [16].

Obszar gminy Szydłowo to krajobraz typowo rolniczy, w strukturze użytkowania dominują użytki rolne (79,2% powierzchni ogólnej gminy), w szczególności grunty orne (75,1% powierzchni użytków rolnych), poza tym znaczną powierzchnie zajmują grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (13,7% powierzchni ogólnej gminy).

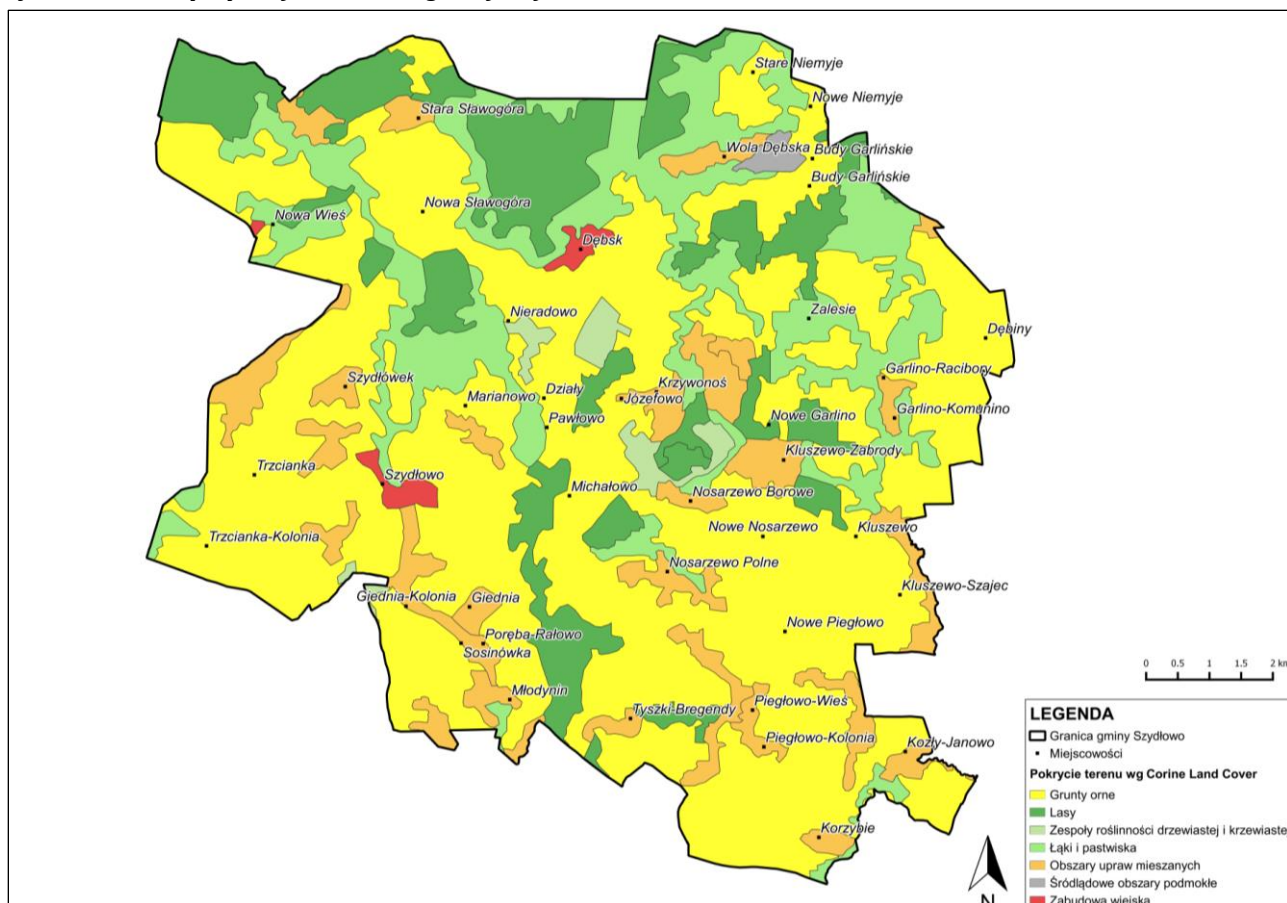
Tabela 4. Struktura użytkowania terenu gminy Szydłowo

Sposób użytkowania	Powierzchnia [ha]
Powierzchnia ogólna	12221
Użytki rolne, w tym:	9684
grunty orne	7277
sady	19
łąki trwałe	1200
pastwiska trwałe	650
grunty rolne zabudowane	348
grunty pod stawami	22
grunty pod rowami	168
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	1669
las	1420
grunty zadrzewione i zakrzewione	249

Grunty zabudowane i zurbanizowane	728
tereny mieszkaniowe	320
tereny przemysłowe	48
inne tereny zabudowane	0
zurbanizowane tereny niezabudowane	36
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	0
tereny komunikacyjne - drogi	289
tereny komunikacyjne - tereny kolejowe	0
tereny komunikacyjne - inne tereny komunikacyjne	0
użytki kopalne	35
Grunty pod wodami	140
powierzchniowymi płynącymi	128
powierzchniowymi stojącymi	12
Nie użytki	0
Pozostałe - różne	0

Źródło: Urząd gminy Szydłowo, listopad 2016r.

Rysunek 4. Mapa pokrycia terenu gminy Szydłowo

Źródło: „Jednostką odpowiedzialną za realizację projektu Corine Land Cover 2012 w Polsce, w ramach programu Copernicus GIO Land Monitoring, finansowanego ze środków Unii Europejskiej, był Instytut Geodezji i Kartografii, pełniący rolę jednego z Krajowych Centrów Referencyjnych EIONET ds. pokrycia terenu. Właścicielem danych powstałych w ramach ww. projektu jest Unia Europejska. Jednostką odpowiedzialną za rozpowszechnianie danych krajowych jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, w którym ulokowany jest Krajowy Punkt Kontaktowy ds. współpracy z EEA w ramach EIONET oraz Krajowe Centrum Referencyjne EIONET ds. pokrycia terenu.”

5.4. Złóża kopalin

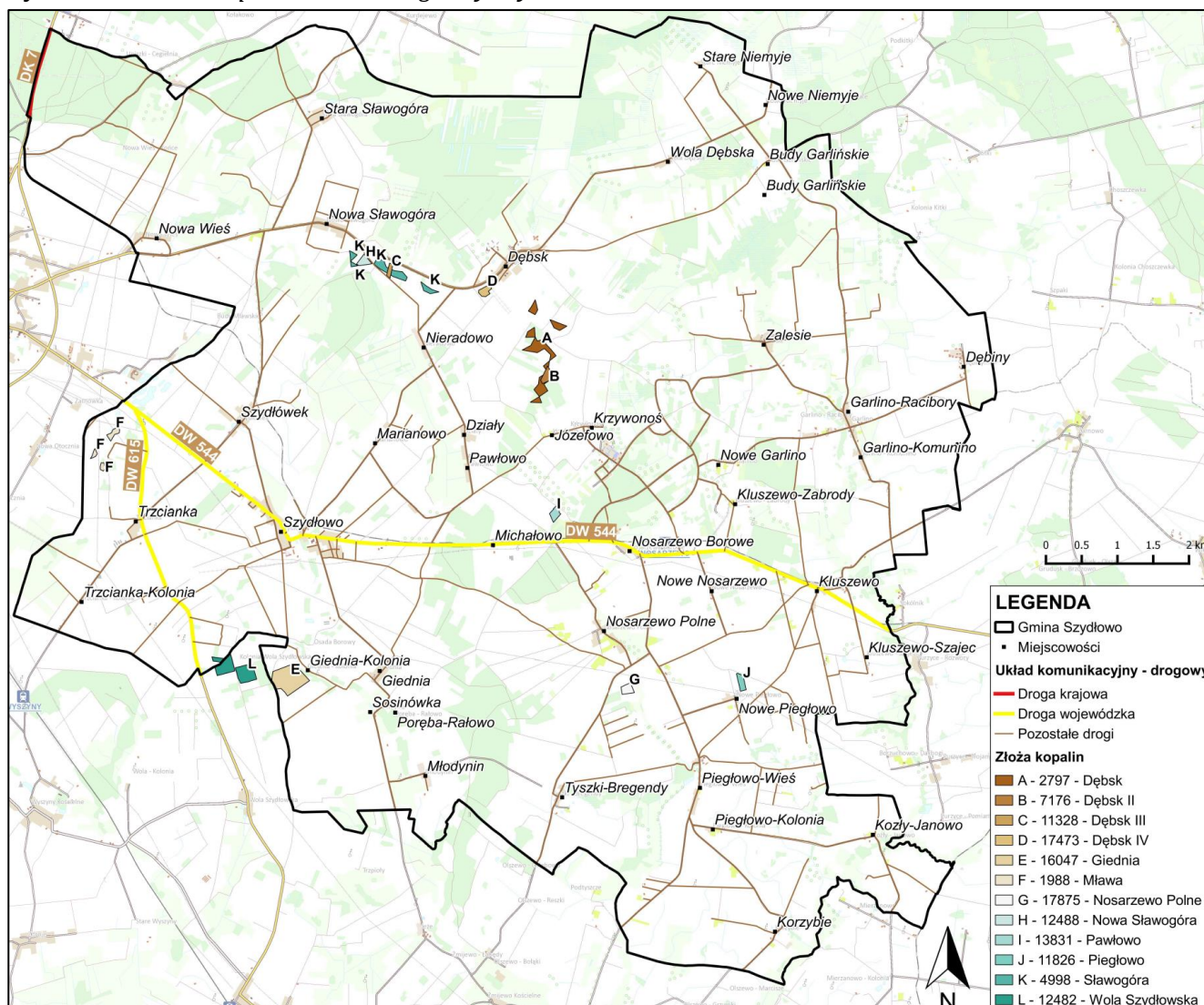
Na terenie gminy Szydłowo występują udokumentowane złoża surowców tj. kruszyw naturalnych oraz surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Tabela 5. Charakterystyka udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Szydłowo

L.p.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby (tys. ton) wg. stanu na 2015r.		Wydobycie (tys. ton)		
			Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	2013	2014	2015
Kruszywa naturalne							
1.	Dębsk	eksploatacja złoża zaniechana (zakończenie eksploatacja b.d.)	1145,80	0	-	-	-
2.	Dębsk II	eksploatacja złoża zaniechana (zakończenie eksploatacji 2010-10-31)	157,85	0	-	-	-
3.	Dębsk III	złoże zagospodarowane	104,53	0	4,67	3,16	2,49
4.	Dębsk IV	złoże rozpoznane szczegółowo	568,00	0	-	-	-
5.	Pięgłowo	złoże eksploatowane okresowo	325,39	0	-	-	-
6.	Nowa Sławogóra	złoże eksploatowane okresowo	208,13	0	-	-	-
7.	Wola Szydłowska	złoże zagospodarowane	2515,21	1014,19	4,88	-	-
8.	Sławogóra	eksploatacja złoża zaniechana	866,50	0	-	-	-
9.	Pawłowo	złoże rozpoznane szczegółowo	256,01	0	-	-	-
10.	Giednia	złoże rozpoznane szczegółowo	2634,66	0	-	-	-
11.	Nosarzewo Polne	złoże rozpoznane szczegółowo	319,02	0	-	-	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej							
12.	Mława	eksploatacja złoża zaniechana (zakończenie eksploatacja b.d.)	208,90	0	-	-	-

Źródło: Bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego.

Rysunek 5. Złoza kopalni na terenie gminy Szydłowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego

5.5. Wody podziemne

5.5.1. Jednolite części wód podziemnych

Obszar gminy Szydłowo położony jest w granicach PLGW230048 o numerze 48 oraz PLGW230050 o numerze 50 – zgodnie z podziałem na 161 JCWPd. Poniżej przedstawiono zasięg występowania JCWPd względem gminy Szydłowo oraz charakterystykę stanu JCWPd, ocenę stanu wraz z celami środowiskowymi zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*.

Tabela 6. Charakterystyka i ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Szydłowo

L.p.	Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Lokalizacja			Ocena stanu z PGW		Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczony cel środowiskowy oraz termin osiągnięcia	Derogacje [symbol]
	Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW	ilość.	chem.			
1.	PLGW230048	48	Środkowej Wisły	Wisła	Warszawa	dobry	dobry	niezagrożona	utrzymanie dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego	brak
2.	PLGW230050	50	Środkowej Wisły	Wisła	Warszawa	dobry	dobry	niezagrożona	utrzymanie dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego	brak

Źródło: Plan Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły

Tabela 7. Aktualna ocena stanu JCWPd na obszarze gminy Szydłowo

L.p.	Jednolita część wód podziemnych (JCWPd)		Ocena stanu z PGW		Aktualna ocena stanu (wg. danych z 2014r.)		Wyznaczony cel środowiskowy oraz termin osiągnięcia
	Europejski kod JCWPd	Nazwa JCWPd	ilość.	chem.	ilość.	chem.	
1.	PLGW230048	48	dobry	dobry	dobry	dobry	utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego
2.	PLGW230050	48	dobry	dobry	b.o.	b.o.	utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego

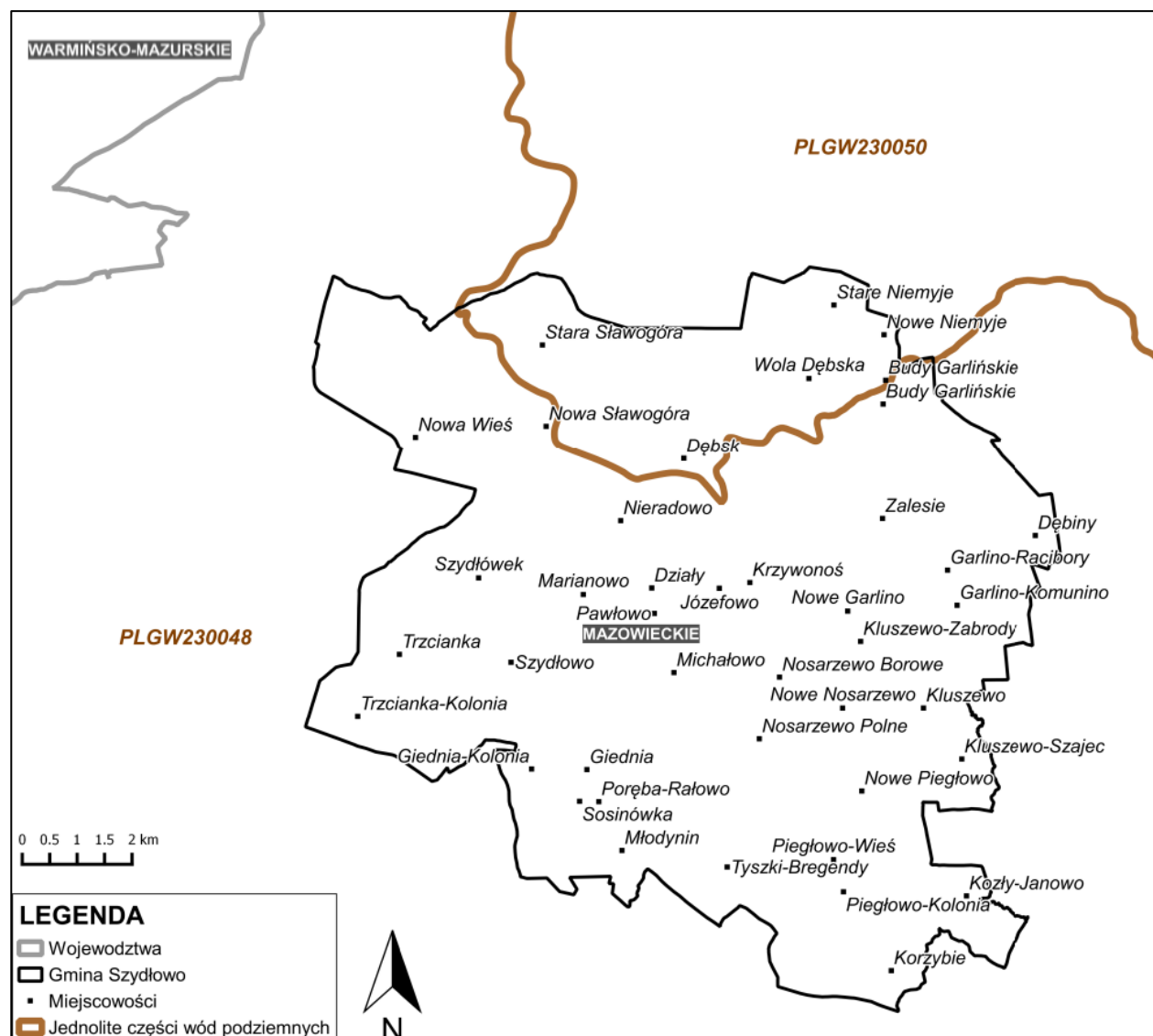
Źródło: „Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012–2014” – Raport z wykonania zadania nr 9 „Interpretacja wyników monitoringu operacyjnego, ocena stanu chemicznego oraz przygotowanie opracowania o stanie chemicznym jednolitych części wód podziemnych zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu”, Państwowy Instytut Geologiczny, lipiec 2014r.

Objaśnienia:

b.o. – jednolita część wód nie została poddana ocenie stanu w latach 2012 - 2014

b.d. – stan jednolitej części wód nie został oceniony z uwagi na brak pomiarów elementów biologicznych, fizykochemicznych lub chemicznych, które stanowią podstawę do końcowej oceny

Rysunek 6. Zasięg występowania JCWPd względem gminy Szydłowo (podział na 161 JCWPd)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego

Zgodnie z informacjami zawartymi w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 48 i 50 ocenia się jako dobry, niezagrożony nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych dla wód podziemnych zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW).

Ocena stanu JCWPd przyjęta w Planach gospodarowania wodami dla dorzeczy w części dotyczącej stanu chemicznego pochodzi z „Raportu o stanie chemicznym i ilościowym jednolitych części wód podziemnych dla obszarów dorzeczy zgodnie z wymaganiami RDW” z listopada 2008r., a w części dotyczącej stanu ilościowego JCWPd z „Opracowania analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb opracowania programów działań i planów gospodarowania wodami” z maja 2007r.

Zgodnie z aktualną (ostatnią) oceną stanu dla JCWPd 48 podaną w raportach zadania pn. „Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012–2014” **stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych** ocenia się jako **dobry**. JCWPd 50 nie została jednak oceniona. Celem środowiskowym dla w/w JCWPd wynikającym z art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej jest utrzymanie dobrego stanu wód.

5.5.2. Główne zbiorniki wód podziemnych

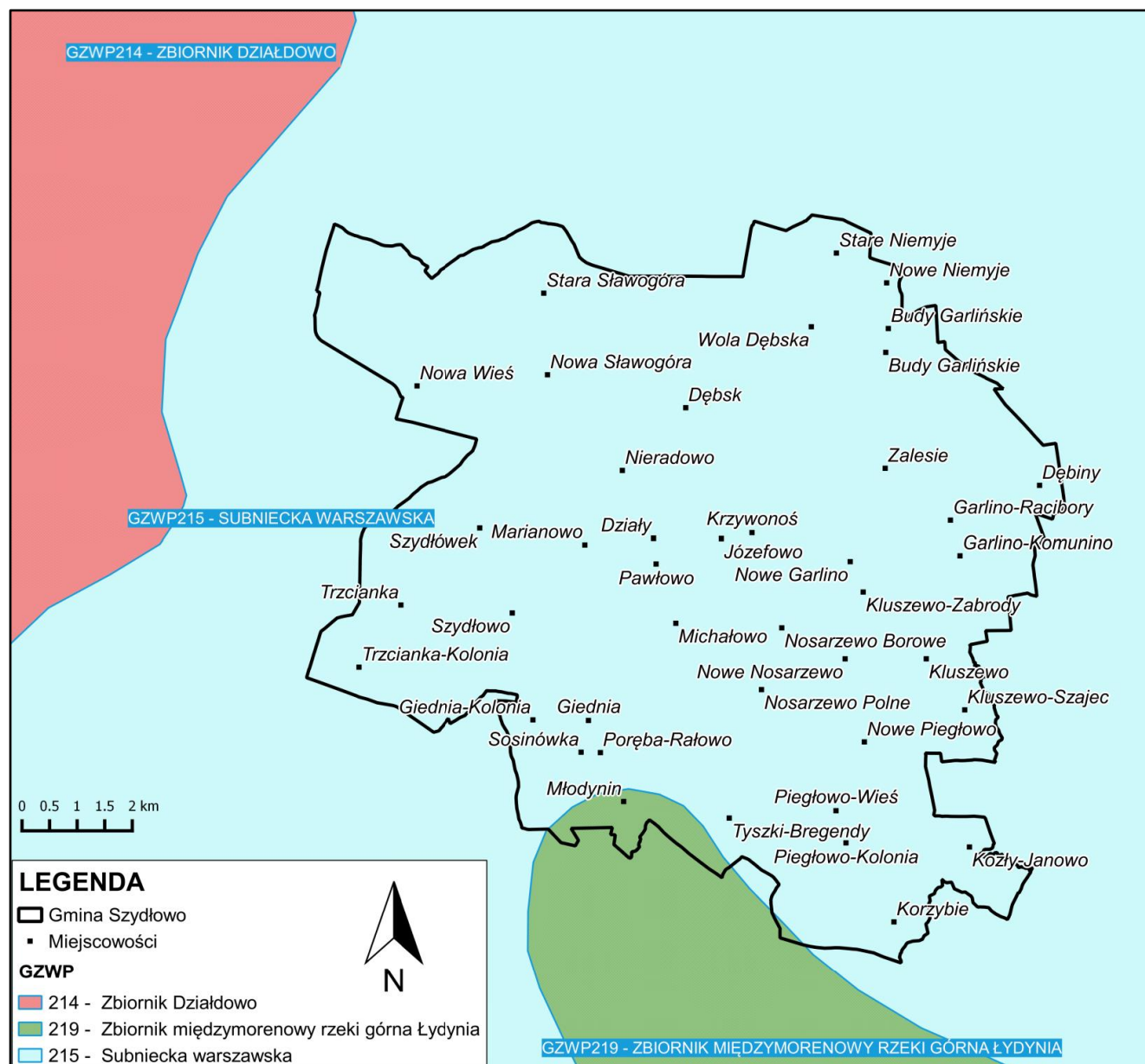
Pod obszarem gminy Szydłowo zlokalizowane są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych nr 219 - Górna Łydynia i 215 - Subniecka warszawska. Charakterystykę obydwu zbiorników przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 8. Charakterystyka Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na terenie Gminy Szydłowo

L.p.	Nazwa GZWP	Nr GZWP	Wiek utworów	Typ ośrodka	Typ zbiornika
1.	Subniecka warszawska	215	trzeciorzęd	porowy	nieudokumentowany
2.	Górna Łydynia	219	utwory czwartorzędu w utworach międzymorenowych	porowy	udokumentowany

Źródło: Baza MIDAS, Centralna Baza Danych Geologicznych, Państwowy Instytut Geologiczny oraz Mapa obszarów GZWP w Polsce wymagających szczególnej ochrony, skala 1:500 000, Kleczkowski i in. AGH im. St. Staszica, Kraków 1990r.

Rysunek 7. Zasięg występowania GZWP względem gminy Szydłowo

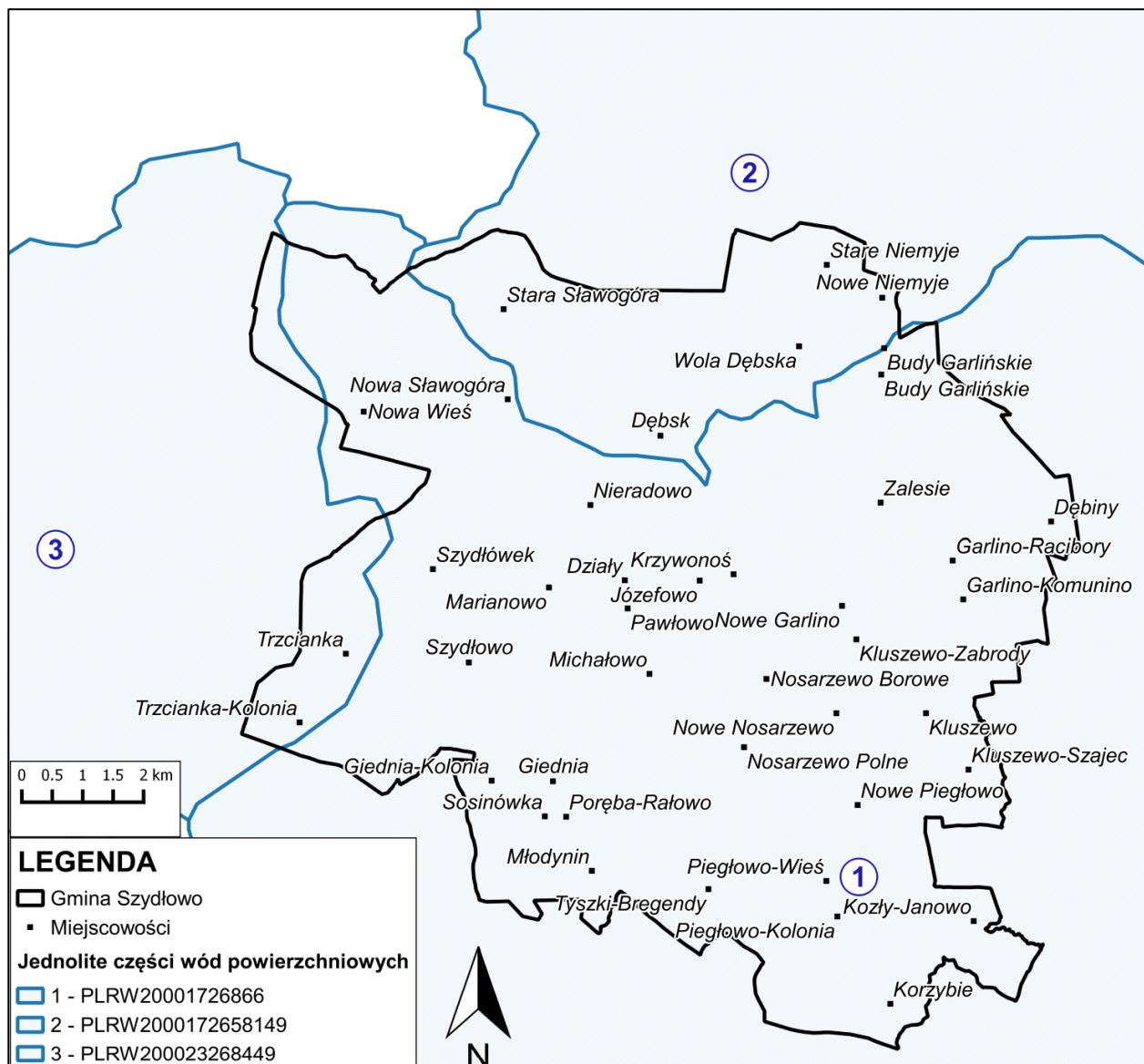
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego

5.6. Wody powierzchniowe

5.6.1. Jednolite części wód powierzchniowych (rzecznych)

Obszar gminy Szydłowo położony jest w granicach trzech jednolitych części wód powierzchniowych (JCWPrz). Poniżej przedstawiono zasięg występowania JCWPrz względem gminy Szydłowo oraz charakterystykę stanu JCWPrz wraz z celami środowiskowymi zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*.

Rysunek 8. Zasięg występowania JCWPrz względem obszaru gminy Szydłowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoportal.kzgw.gov.pl

Tabela 9. Charakterystyka i ocena stanu JCWPrz na obszarze gminy Szydłowo

L.p.	Jednolita część wód powierzchniowych rzecznych (JCWPrz)		Lokalizacja				Status	Ocena stanu z PGW	Ocena nieosiągnięcia celów środowiskowych	Wyznaczony cel środowiskowy /termin osiągnięcia celu	Derogacje [symbol]
	Europejski kod JCWPrz	Nazwa JCWPrz	Scalona część wód	Region wodny	Nazwa dorzecza	RZGW					
1.	PLRW2000172 6866	Łydynia od źródeł do Pławnicy	SW1607	Środkowa Wisła	Wisła	Warszawa	naturalna część wód	zły	zagrożona	osiągnięcie dobrego stanu/ dobry stan musi być osiągnięty najpóźniej do 2021 lub 2027 roku	4(7) – 1
<i>Derogacje: Planowane inwestycje z zakresu ochrony przeciwpowodziowej - Projekt budowy zbiornika wodnego zlokalizowanego na rzece Łydyni w latach 2007-2013</i>											
2.	PLRW2000172 658149	Orzyc od źródeł do Tamki z Tamką	SW1221	Środkowa Wisła	Wisła	Warszawa	naturalna część wód	zły	niezagrożona	osiągnięcie dobrego stanu/ dobry stan musi być osiągnięty najpóźniej do 2021 lub 2027 roku	brak
<i>Derogacje: brak</i>											
3.	PLRW2000232 68449	Seracz	SW1604	Środkowa Wisła	Wisła	Warszawa	naturalna część wód	zły	niezagrożona	osiągnięcie dobrego stanu/ dobry stan musi być osiągnięty najpóźniej do 2021 lub 2027 roku	brak
<i>Derogacje: brak</i>											

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Derogacje [symbol]:**4(7) – 1 – Nowe modyfikacje (przekształcenie charakterystyk fizycznych)**

Tabela 10. Aktualna ocena stanu JCWPrz na obszarze gminy Szydłowo

L.p.	Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Ocena stanu z PGW	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Aktualna ocena stanu na podstawie oceny WIOŚ za lata 2010-2014	Wyznaczony cel środowiskowy po uwzględnieniu aktualnego stanu /termin osiągnięcia celu
	Europejski kod JCWP	Nazwa JCWP								
1.	PLRW20001726 866	Łydynia od źródeł do Pławnicy	zły	II	II	II	dobry	b.o.	b.d.	osiągnięcie dobrego stanu/ dobry stan musi być osiągnięty najpóźniej do 2021 lub 2027 roku
2.	PLRW20001726 58149	Orzyc od źródeł do Tamki z Tamką	zły	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	osiągnięcie dobrego stanu/ dobry stan musi być osiągnięty najpóźniej do 2021 lub 2027 roku
3.	PLRW20002326 8449	Seracz	zły	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	b.o.	osiągnięcie dobrego stanu/ dobry stan musi być osiągnięty najpóźniej do 2021 lub 2027 roku

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Ocena stanu JCWP za lata 2010 – 2015 prowadzona przez WIOŚ w Warszawie ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Objaśnienia:

b.o. – jednolita część wód nie została poddana ocenie stanu w latach 2010 - 2014

b.d. – stan jednolitej części wód nie został oceniony z uwagi na brak pomiarów elementów biologicznych, fizykochemicznych lub chemicznych, które stanowią podstawę do końcowej oceny

Zgodnie z informacjami zawartymi w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stan JCWPrz* ocenia się jako zły, ale tylko jedna JCWPrz jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego dla wód powierzchniowych zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Zagrożenie to wynika z nowych modyfikacji w zlewni (przekształcenie charakterystyk fizycznych), które mogą wpłynąć na poprawę stanu JCWPrz. W związku z tym osiągnięcie celu środowiskowego dla części JCWPrz PLRW20001726866 zostało przesunięte do 2021r. lub 2027r.

W celu wskazania aktualnej oceny stanu wód w ramach JCWPrz przytoczono wyniki badań prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. Na podstawie oceny za lata 2010 – 2014 stwierdzono, że analizowane JCWPrz. nie były monitorowane, dlatego przyjmuje się/utrzymuje się ocenę wynikającą z PGW dla Wisły.

5.7. Zagrożenie powodziowe

Zgodnie z art. 88d ust. 2 pkt. 2 *Ustawy Prawo wodne* [9] obszary zagrożone powodzią dzieli się na:

1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%) lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
 - a. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
 - b. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).

Dla obszarów zagrożonych powodzią sporządza się mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP).

Na terenie gminy Szydłowo nie występują obszar o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

5.8. Walory przyrodnicze i krajobrazowe

5.8.1. Formy ochrony przyrody

Według danych za 2015 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie gminy Szydłowo wynosi 4 887,20 ha (GUS), co stanowi 39,9% ogólnej powierzchni gminy. Zgodnie z *Ustawą o ochronie przyrody* [10] na obszarze gminy Szydłowo występują formy ochrony przyrody wskazane w poniższej tabeli.

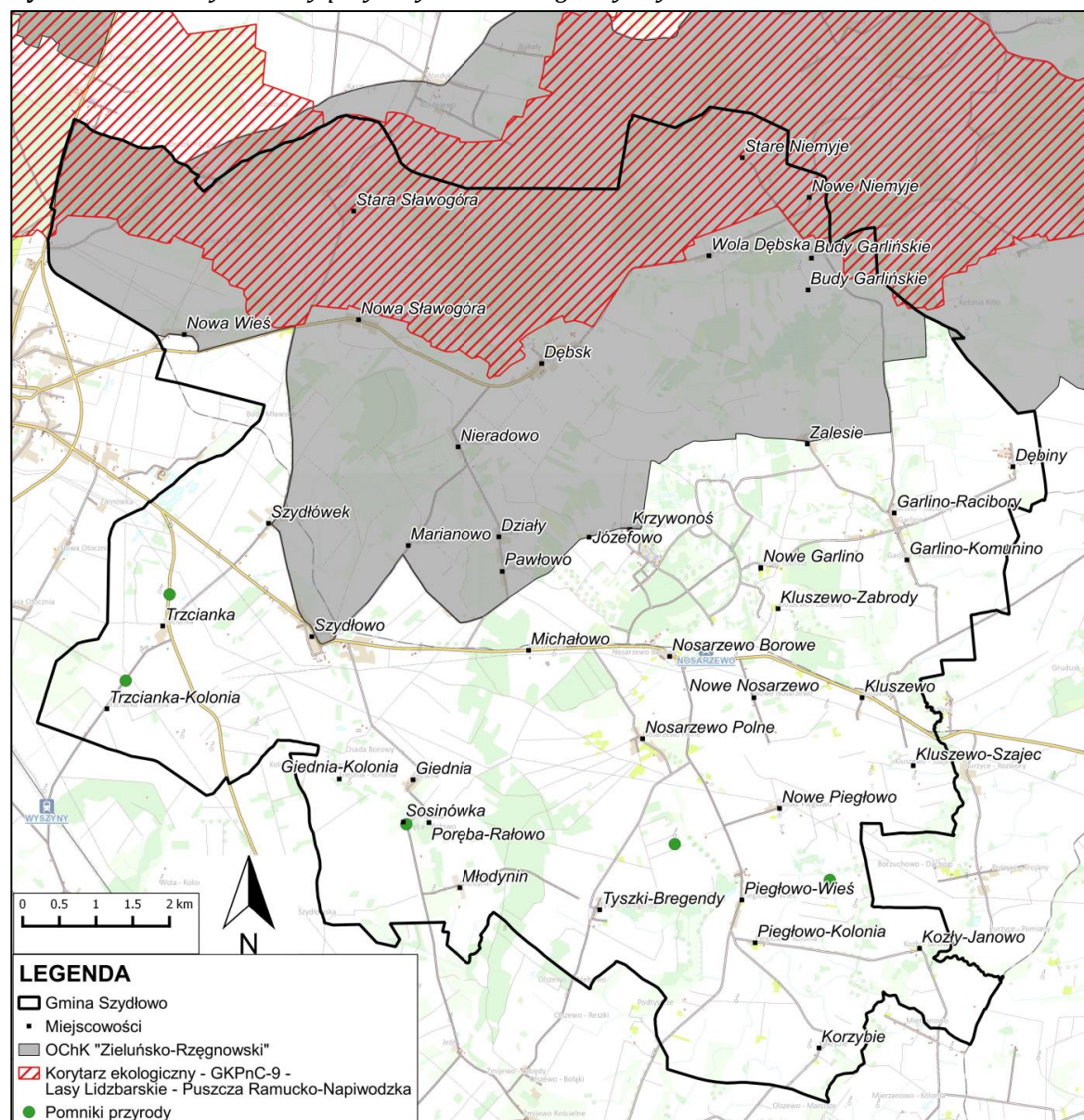
Tabela 11. *Formy ochrony przyrody na terenie gminy Szydłowo*

L.p.	Forma ochrony	Nazwa	Krótki charakterystyka/lokalizacja	Akt prawny
1.	Obszar Chronionego Krajobrazu	Zieluńsko-Rzęgnowski	Obejmuje tereny cenne ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach. Obszar wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszar obejmuje północne tereny gminy Szydłowo.	Rozporządzenie Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Zieluńsko - Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. z dnia 25 kwietnia 2005 r. Nr 91, poz. 2450 ze zm.)

L.p.	Forma ochrony	Nazwa	Krótką charakterystyka/lokalizacja	Akt prawny
2.	Pomniki przyrody	głaz narzutowy	Pięgłowo Nowe, dz. ew. 6/2	Rozporządzenie Nr 38 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18.08.2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu mławskiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego, Nr 152, poz. 5336)
3.		głaz narzutowy	Pięgłowo Nowe, dz. ew. 188	
4.		drzewo - lipa drobnolistna -	Giednia, dz. ew. 184	Rozporządzenie Nr 39 Wojewody Mazowieckiego z dnia 18 sierpnia 2008r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu mławskiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego, Nr 152, poz. 5337)
5.		głaz narzutowy	Trzcianka, dz. ew. 216	
6.		drzewo - dąb szypułkowy -	Trzcianka, dz. ew. 279	

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego, dane Urzędu Gminy Szydłowo

Rysunek 9. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Szydłowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazy danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

5.8.2. Obszary, siedliska i gatunki przyrodniczo cenne

Północny fragment gminy - rejon wsi Wola Dębowska Budy Garlińskie, Nowa Sławogóra, stara Sławogóra, Stare i Nowe Niemyje znajduje się w zasięgu krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Przez teren gminy przebiega korytarz ekologiczny Lasy Lidzbarskie – Puszcza Ramucko – Napiwodzka (kod GKPnC-9). Obszar ten z bagnem Niemyje jest przedpołem Obszaru Puszczy Kurpiowskiej stanowiącej obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym. Ochroną objęte są resztki dawnej puszczy oraz tereny ekstensywnych łąk, torfowisk niskich, agrocenoz o tradycyjnym systemie uprawy.

Część gminy Szydłowo na północ od drogi powiatowej nr 321 uznana została za ostoję ptaków o randze krajowej. Ostoja obejmuje odcinek doliny Orzyca zajęty przez łąki kośne, kompleksy potorfii i zadrzewienia dębowo-grabowe. W granicach wyodrębnionej ostoi ptaków znajdują się projektowane rezerwy: „Źródła Orzyca” o powierzchni 246,58 ha i „Ostrówek” o powierzchni 142,58 ha na terenie gminy Szydłowo. Oba rezerwy posiada wartości faunistyczno-ornitologiczne. Ponadto na styku areału wsi Wola Dębowska i Budy Garlińskie teren o powierzchni ok. 30 ha proponuje się objąć ochroną jako użytk ekologiczny.

Lesistość obszaru gminy jest stosunkowo niska, wg. stanu na 2015r. (GUS) powierzchnia gruntów leśnych wynosi 1 939,12 ha co stanowi 15,7% powierzchni gminy. W strukturze lasu dominują drzewostany młode, w większości 40-letnie nieodporne na antropopresję. Znaczną powierzchnię zajmują olsy i olsy na glebach bagiennych, w dolinach rzek i obniżeniach, nadmiernie zacienione, również nieprzydatne dla celów wypoczynkowych.

Gmina Szydłowo leży w granicach obszaru „Zielone Płuca Polski”, celem którego jest zachowanie i odtwarzanie naturalnych walorów środowiska. o znaczeniu krajowym związanym z dolinami Wkry i Orzyca.

5.9. Krajobraz kulturowy i zabytki

Walory zabytkowe obejmują w gminie nieliczne obiekty architektury i budownictwa: obiekty mieszkalne, historyczno – wojskowe, zabytki działalności gospodarczej i technicznej. Wszystkie one prezentują raczej niską rangę, na skale lokalną. Wartość historyczną posiada szlak walk wrześniowych 1939r. Wkracza on na teren gminy w Nowej Wsi, skąd dalej przez rozległe łąki dochodzi do wzgórza o wysokości 179 m n.p.m., mającego charakter punktu widokowego. Dalej trasa biegnie terenami zalesionymi omijając od zachodu Sławogórę Starą, dochodząc do symbolicznych mogił żołnierzy polskich, poległych w czasie walk wrześniowych.

Na terenie gminy Szydłowo znajdują się obiekty i budynki zabytkowe wpisane do rejestru zabytków:

- zespół sakralny w Szydłowie - kościół parafialny p.w. Marii Magdaleny murowany z 1871-84 r. wraz z dzwonnica drewnianą z XIX w. i cmentarzem przykościelnym, ochroną objęte jest również najbliższe otoczenie w promieniu 50m wokół obiektu;
- park podworski w miejscowości Nosarzewo Borowe z k. XIX w.;
- zespół podworski w Pieglowie - dwór murowany XVIII/XIX w. i park z XIX w.;
- zespół podworski w SzydłóWKu - dwór murowany z ok. 1880 r. i pozostałości parku z 2 poł. XIX w.;
- układ przestrzenny Mławskiej Kolei Dojazdowej - w skład układu zabytkowego wchodzi na terenie gm. Szydłowo następujące działki: w Nowej Wsi dz. nr 409, Szydłowo dz. nr 30, Szydłowo dz. nr 82, Marianowo dz. nr 223, Pawłowo dz. nr 143, Nosarzewo Borowe dz. nr 111, Kluszewo dz. nr 68.

obiekty zabytkowe nie wpisane do rejestru zabytków, z których najcenniejsze to:

- park dworski w miejscowości Dębsk, XIX w.

- wiatrak koźlak, drewniany w miejscowości Garlino Zalesie, XIX w.
- zespół podworski: dwór drewniany, XIX/XX w., I ćw. XX w., budynek gospodarczy, kam./murowany, 1 ćw. XX w., budynek gospodarczy, murowany, 1 ćw. XX w. w miejscowości Kluszewo;
- cmentarz wojenny z 1915r. w miejscowości Nosarzewo Borowe, usytuowany na zachód od wsi wśród pól, okopany dookoła wałem ziemnym z bramą i resztkami ogrodzenia; na terenie cmentarza kamienie nagrobne żołnierzy rosyjskich i niemieckich,
- krzyż przydrożny, granit, 1897 r. w miejscowości Nosarzewo Borowe
- cmentarz wojenny 1915 r. w miejscowości Pieglów
- park dworski w miejscowości Sławogóra Stara, Dom nr 6, mur./drewniany, 1 ćw. XX w.,
- cmentarz wojenny 1939 r. w miejscowości Sławogóra Stara,
- pozostałości parku k. XIX w. w miejscowości Szydłowo
- cmentarz parafialny Rzym.-Kat. w miejscowości Szydłowo, 2 poł. XIX w., o pow. 2,5 ha, z najstarszym nagrobkiem z 1882 r., 3 nagrobkami z 2 połowy XIX w. i bramą z 1 połowy XX w. (informacje w literaturze)
- kapliczka przydrożna, murowana, XIX/XX w. w miejscowości Szydłowo
- cmentarz wojenny w miejscowości Tyszkę Bregendy.

Wszystkie parki podworskie są w stanie daleko posuniętej dewastacji, wymagają natychmiastowych zabiegów rewitalizacyjnych. Obiekty te posiadają wartość kulturową, historyczną, naukową i przyrodniczą, co przesądza o ich roli w przekształconych obszarach wiejskich. Są one cennym elementem podnoszącym wartość i estetykę krajobrazu, a także identyfikującym miejsca związane z ludźmi i historią Mazowsza.

5.10. Powietrze atmosferyczne

Na terenie gminy Szydłowo WIOŚ w Warszawie nie wyznaczył punktu monitoringu jakości powietrza. Najbliższy punkt pomiarowy znajduje się w Mławie (stacja manualna). Zgodnie z klasyfikacją stref, obszar gminy Szydłowo znajduje się w strefie mazowieckiej. Wyniki klasyfikacji przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 12. Klasyfikacja stref w ramach oceny jakości powietrza w strefie mazowieckiej za rok 2014 i 2015

Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń														
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} ¹	PM _{2,5} ²	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃ ²	O ₃ ³
Kryterium ochrona zdrowia														
Rok 2014	A	A	A	A	C	C	C2	A	A	A	A	C	A	D2
Rok 2015	A	A	A	A	C	C	C1	A	A	A	A	C	A	D2
Kryterium ochrona roślin														
Rok 2014	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D2
Rok 2015	A	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, kwiecień 2015r. i Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2015, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, kwiecień 2016r.

Objaśnienia:

- klasa A - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych

¹ wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji

² wg poziomu docelowego

³ wg poziomu celu długoterminowego

- klasa B - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji (tylko dla PM_{2,5}),
- klasa C - stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.
- klasa C1 - stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.
- klasa C2 - stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom docelowy.
- klasa D1 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

W strefie mazowieckiej dla kryterium ochrony zdrowia odnotowano przekroczenia poziomów dopuszczalnych następujących substancji tj. PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)piren zarówno w 2014r. jak i w 2015r. W przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀, wynikowa klasa C jest efektem przekroczenia poziomu dopuszczalnego zarówno normy dobowej, jak i średniorocznej. Z kolei w przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} przekroczony jest poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji oraz poziom docelowy. Przy benzo(a)pirenie o wynikowej klasie C również został przekroczony poziom docelowy. Należy zwrócić uwagę, że stężenia tego zanieczyszczenia ulegają rytmicznym zmianom w ciągu roku z uwagi na zwiększoną emisję w sezonie grzewczym, dlatego przekroczenia wynikają z poziomów notowanych w okresie zimowym. W przypadku ozonu został przekroczony poziom celu długoterminowego, co pod tym względem zakwalifikowało to zanieczyszczenie do klasy wynikowej **D2**.

Ponieważ na obszarze gminy Szydłowo nie są zlokalizowane żadne źródła emisji o szczególnych oddziaływaniach na środowisko, nie ma więc podstaw by przypuszczać, że wartości zanieczyszczeń środowiska na obszarze gminy przewyższają wartości średnie oszacowane przez WIOŚ dla strefy, do której należy gmina Szydłowo. W związku z położeniem Gminy Szydłowo w obrębie strefy mazowieckiej, można spodziewać się na jej terenie zbliżonych stężeń zanieczyszczeń.

Dla kryterium ochrony roślin przekroczenia poziomu celu długoterminowego odnotowano jedynie dla ozonu. Strefa mazowiecka otrzymała klasę **D2**. Można na tej podstawie przypuszczać, że podobna sytuacja może mieć miejsce również na terenie Gminy Szydłowo.

5.11. Klimat akustyczny

Hałas przemysłowy

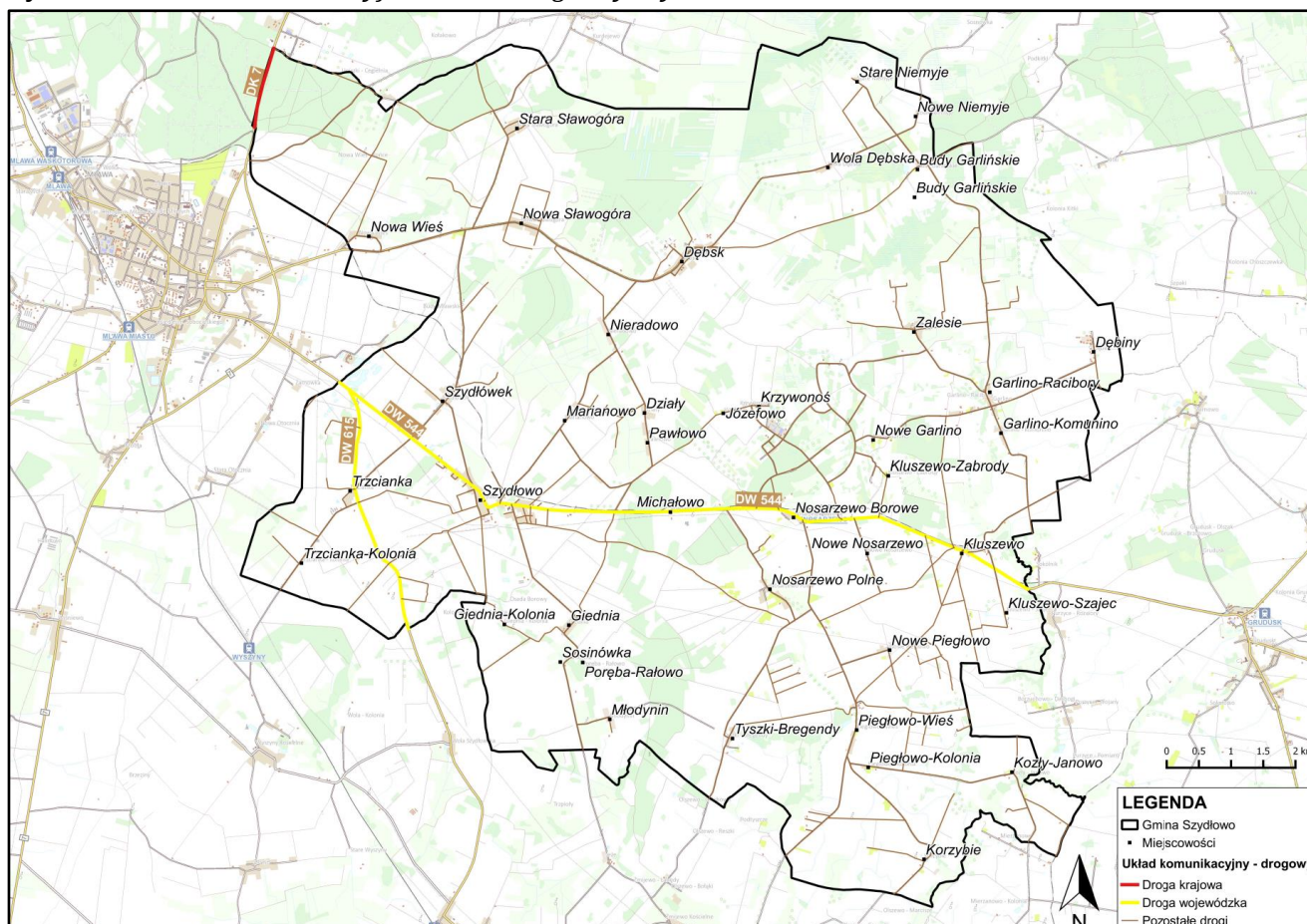
Zgodnie z art. 115a. ust. 1 Ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* [2] w przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska, na podstawie pomiarów własnych, pomiarów dokonanych przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub pomiarów podmiotu obowiązującego do ich prowadzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności, przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Na terenie gminy Szydłowo nie zostały wydane decyzje określające dopuszczalny poziom hałasu dla zakładów produkcyjnych.

Hałas komunikacyjny

Przez teren gminy Szydłowo przebiega droga wojewódzka nr 615 relacji Mława – Ciechanów, droga wojewódzka nr 544 relacji Mława – Przasnysz, szereg dróg powiatowych i gminnych. Z uwagi na typowo wiejski charakter gminy oraz słabo rozwiniętą sieć dróg o znaczeniu wojewódzkim i krajowym natężenie ruchu jest stosunkowo małe w porównaniu do większych ośrodków miejskich.

Rysunek 10. Sieć komunikacyjna na terenie gminy Szydłowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie Openstreetmap

Na przestrzeni ostatnich 5 lat WIOŚ w Warszawie nie wyznaczył żadnego punktu monitoringu hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu mławskiego, w związku z czym nie można odnieść żadnego z wyników do terenu gminy Szydłowo. Najbliższy punkt monitoringu hałasu znajdował się w Ciechanowie (Monitoring hałasu komunikacyjnego w 2014r.) oddalonym o ok. 20 km od miejscowości Szydłowo, gdzie odnotowano długookresowy hałas drogowy.

Ogólne wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych w ostatnich latach przez WIOŚ w Warszawie r. na terenie województwa mazowieckiego wykazały, że hałas komunikacyjny w dalszym ciągu jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. Należy przy tym zauważyć, że w związku ze znowelizowanym w 2012 roku *Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* [19], obowiązują obecnie nowe normy dla hałasu drogowego. Poziomy dopuszczalne zostały podwyższone od 5 do 10 dB i znacznie przekraczają obecnie poziomy uznawane za bezpieczne przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). Oznacza to, że nawet jeżeli obowiązujące normy hałasu nie są przekroczone, mogą mimo wszystko występować niekorzystne oddziaływania na zdrowie ludzkie. Należy jednak pamiętać, iż specyfika Gminy Szydłowo wskazuje na znacznie mniejsze ryzyko zagrożenia hałasem niż ma to miejsce w wybranych do przeprowadzania badań punktach, które położone są przy głównych drogach lub w miastach. Analizowany obszar gminy stanowi bowiem obszar o charakterze typowo wiejskim, pozbawiony dróg o szczególnie dużym natężeniu ruchu, linii kolejowych, jak również dużych zakładów przemysłowych.

5.12. Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania jest każde urządzenie (każda instalacja), w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne w tym linie wysokiego napięcia, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefony telefonii komórkowej, radiotelefony, CB-radio, urządzenia radiowo-nawigacyjne, urządzenia elektryczne wykorzystywane w domu, itp. Znaczące oddziaływanie na środowisko pól elektromagnetycznych występuje: w paśmie 50 Hz od sieci i urządzeń energetycznych oraz w paśmie od 300 MHz do 40000 MHz od urządzeń radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych. Największy udział mają stacje bazowe telefonii komórkowej ze swoimi antenami sektorowymi i antenami radiolinii (antena sektorowa służy do komunikacji z telefonem komórkowym, natomiast antena radiolinii służy do komunikacji między stacjami bazowymi).

W ramach monitoringu Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól w środowisku, na podstawie których między innymi prowadzi rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat WIOŚ w Warszawie nie wyznaczył na terenie gminy Szydłowo żadnych punktów monitoringu pól elektromagnetycznych. Zbliżony stan natężenia pola elektromagnetycznego można ustalić na podstawie pomiarów w punktach położonych możliwie blisko Gminy Szydłowo, o analogicznej charakterystyce obszaru (punkty położone głównie na terenach wiejskich). Jak wynika z Raportu monitoringu pól elektromagnetycznych w 2014r. najbliższymi ulokowanymi punktami pomiarowymi na terenach wiejskich są Mącice (powiat przasnyski) oraz Wola Młocka (powiat ciechanowski). Analiza wyników pomiarów wykazała, że występujące w środowisku poziomy pól elektromagnetycznych są mniejsze od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości zawiera się w przedziale od 7 V/m do 20 V/m).

Tabela 13. Wyniki pomiarów PEM na terenie miejscowości Mącice i Wola Młocka (2014r.)

L.p.	Lokalizacja stacji	Typ terenu	Wyniki pomiarów za rok 2014 [V/m]	Dopuszczalny poziom PEM [V/m]
1.	Mącice (powiat przasnyski)	tereny wiejskie	<0,2	7-20
2.	Wola Młocka (powiat ciechanowski)		0,37	

Źródło: Monitoring pól elektromagnetycznych w 2014r na terenie województwa mazowieckiego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

Poza pomiarami, w ramach monitoringu WIOŚ prowadzi bazę źródeł pól elektromagnetycznych (łącznie z pomiarami wokół nich, które zostały wykonane przez zarządzających i jednostki kontrolujące), znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego, mogących wpływać negatywnie na środowisko. W żadnym przypadku pomiary nie wykazały przekroczeń w miejscach dostępnych dla ludności, czy też przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.

6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Brak realizacji projektów w ramach Programu skutkować będzie zaniechaniem działań służących poprawie sytuacji społeczno – gospodarczej, technicznej i środowiskowej w wyznaczonych na podstawie diagnozy podobszarach rewitalizacji, zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców i jakości środowiska. Potencjalne krótkoterminowe oddziaływanie na środowisko, jakie może wystąpić w przypadku zaplanowanych do realizacji projektów rewitalizacyjnych zostanie w dłuższej perspektywie zrekompensowane.

Pod względem środowiskowym, niepodejmowanie zamierzeń o charakterze inwestycyjnym w ramach Programu, umożliwiłoby uniknięcie ingerencji w środowisko, w tym dodatkowych emisji zanieczyszczeń. Należy jednak pamiętać, że działania wpisane do dokumentu to zadania w dłuższej perspektywie służące ochronie środowiska m.in. budowa ciągów pieszo - rowerowych (ograniczenie emisji hałasu i drgań do środowiska), wymiana oświetlenia na energooszczędne, termomodernizacja obiektów, wymiana ogrzewania na ekologiczne (ograniczenie zanieczyszczenia do powietrza), realizacja kompleksowego systemu gospodarki ściekowej (zmniejszenie zanieczyszczeń odprowadzanych do wód i gruntu).

W wyniku braku realizacji Programu utrudniona zostanie koordynacja działań rewitalizacyjnych oraz ograniczenie możliwości współpracy administracji gminy z jego mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi (NGO) i innymi instytucjami oraz podmiotami gospodarczymi w zakresie działań prośrodowiskowych. Jednocześnie brak przyjętego Programu skutkować będzie ograniczeniem w dostępie do zewnętrznych środków finansowych zwłaszcza z nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020, które m. in. w dużej mierze wspierają rozwój infrastruktury służącej ochronie środowiska.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Szczególnie istotnym problemem z punktu ochrony środowiska jest niezadowalający stan gospodarki ściekami na terenie gminy Szydłowo. Kluczowym czynnikiem jest tutaj brak kompleksowego rozwiązania systemu kanalizacji sanitarnej oraz brak oczyszczalni ścieków komunalnych. Gospodarka ściekowa opiera się o obsługę zbiorników bezodpływowych, a w pojedynczych przypadkach w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Problemem ochrony środowiska jest zatem ochrona wód przed zanieczyszczeniami. Obszar gminy w większości znajduje się w zasięgu jednolitej części wód powierzchniowych PLRW20001726866 Łydynia od źródeł do Pławnicy, której stan oceniono na zły i jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego. Istniejące warunki naturalne, zmiany morfologiczne, które mają znaczenie dla lokalnej gospodarki lub brak technicznych możliwości na osiągnięcie stanu dobrego spowodowało wprowadzenie derogacji czasowych do roku 2021 lub 2027. Przyczyną zagrożenia jest m.in. znaczna podatność na zanieczyszczenia – wody podziemne gromadzone w środku porowym, wody gruntowe występują płytko, sposób użytkowania terenu – główne źródło zanieczyszczeń stanowi rolnictwo, brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków, co może stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń.

Kolejnym ważnym aspektem jest ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem oraz zapobieganie zmianom klimatu. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma głównie emisja komunikacyjna oraz emisja indywidualna tzw. „niska emisja”, której źródłem są domowe systemy grzewcze oraz niewielkie kotłownie pracujące na potrzeby zakładów produkcyjnych i budynków użyteczności publicznej, opalanych paliwami stałymi (koks, węgiel kamienny). Przyczyną pogarszającego się stanu powietrza jest również stale wzrastający ruch komunikacyjny, słaby stan techniczny nawierzchni dróg, przeważający transport indywidualny, emisja ze źródeł indywidualnych tzw. „niska emisja”, szczególnie w sezonie grzewczym, niski stopień udziału OZE, w tym brak wykorzystania OZE w budynkach należących do Gminy, słaba świadomość ekologiczna mieszkańców, wykorzystywanie przestarzałego i energochłonnego systemu oświetlenia ulicznego.

Szczególnie istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu jest zachowanie terenów nieprzekształconych antropogenicznie, na których konieczne jest zachowaniem i ochroną bioróżnorodności. Obszar rewitalizacji wyznaczony w projekcie Programu znajduje się w zasięgu obszaru objętego ochroną prawną tj. Zieluńsko – Rzęgnowski Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz na jego terenie występują obiekty pomnikowe. W obrębie obszaru rewitalizacji nie występują obszary Natura 2000.

8. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE LUB BRAK ODDZIAŁYWANIA, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Projektowany dokument nie przedstawia konkretnych założeń i warunków prowadzenia inwestycji, a jedynie planowane do realizacji projekty. Mając to na uwadze na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, obszary chronione, powierzchnię ziemi i krajobraz, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, zabytki, dobra materialne, zdrowie i warunki życia ludzi.

W ocenie oddziaływania na środowisko inwestycji na środowisko wyróżnia się przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* [20], dla których konieczna będzie procedura ocen oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w *Ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1]. W ramach omawianej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania projektów pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

8.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta oraz obszary chronione

W ramach oceny wpływu skutków realizacji projektu Programu nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania na obszary podlegające ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie przyrody* [4], w szczególności cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000. Na terenach, na których planuje się realizację projektów rewitalizacyjnych nie występują obszary Natura 2000. Na terenach, na których przewiduje się realizację projektów rewitalizacyjnych nie stwierdzono występowania chronionych siedlisk przyrodniczych i gatunków będące przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000 zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* [24] oraz gatunków roślin, grzybów i zwierząt, strefy ochrony, miejsc rozrodu i regularnego występowania ptaków objętych ochroną gatunkową zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie ochrony gatunkowej roślin, ochrony gatunkowej grzybów i ochrony gatunkowej zwierząt* [21] [22] [23]. Nie występują na tych terenach również gatunki rzadkie i ginące wymienione w *Polskiej Czerwonej Księdze Roślin i Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt*. W związku z powyższym realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wpłynie znacząco negatywnie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, w tym objęte ochroną gatunkową rośliny, grzyby i zwierzęta.

Na terenach, na których planuje się prowadzić rewitalizację występuje Zieluńsko – Rzęgnowskiego Obszar Chronionego Krajobrazu. Z uwagi na brak dokładnej lokalizacji projektów inwestycyjnych w zasięgu obszaru chronionego nie ma możliwości oceny wpływu na ten obszar.

Poniżej zestawiono szczegółową ocenę oddziaływania na bioróżnorodność, florę i faunę, obszary i obiekty chronione. Ocena dotyczy jedynie projektów inwestycyjnych z uwagi na to, że projekty takie mogą stanowić potencjalne oddziaływanie na środowisko. Projekty nie inwestycyjne (tzw. miękkie) nie mają wpływu na stan środowiska i jego zasoby lub w pojedynczych przypadkach mogą oddziaływać pozytywnie i długoterminowo.

Tabela 14. Szczegółowa ocena oddziaływania na bioróżnorodność, florę i faunę oraz obszary chronione

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
Stworzenie Centrum Społeczno – Kulturalno – Edukacyjnego poprzez budowę Wiejskiego Domu Kultury	Szydłowo	N/NG, B, S	Projekty będą realizowane na terenach zwartej zabudowy wsi, jednak na terenach nieutwardzonych. Potencjalne oddziaływania wynikające z realizacji inwestycji na terenach dotychczas nieutwardzonych dotyczyć będzie zajęcia nowych powierzchni, zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, miejscowej likwidacji pokrywy glebowej, zmiany warunków nawadniania i napowietrzania terenu. Z uwagi na brak cennych walorów przyrodniczych nie przewiduje się oddziaływania na bioróżnorodność, faunę i florę obszaru. Z uwagi na występowanie wsi Szydłowo w zasięgu Zieluńsko – Rzęgnowskiego OCHK przy lokalizacji obiektu Wiejskiego Domu Kultury należy uwzględnić ocenę wpływu na ten obszar. Z uwagi na to, że na obecną chwilę brak dokładnej lokalizacji prowadzenie inwestycji, na tym etapie ocena jest niemożliwa.
Rozbudowa niezbędnej infrastruktury przy Szkole Podstawowej	Noszarzewo Borowe, działka nr 180/1, obręb Noszarzewo Borowe		
Modernizacja świetlicy wiejskiej	Szydłówek, działka nr 179, obręb Szydłówek	N	Projekty polegać będą na pracach modernizacyjnych w istniejących obiektach. Prace modernizacyjne wykonywane będą wewnątrz budynku. Nie przewiduje się zwiększenia powierzchni zabudowy. Nie przewiduje się oddziaływania na bioróżnorodność, faunę i florę obszaru.
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej	Noszarzewo Borowe, działka nr 182, obręb Noszarzewo Borowe		
Modernizacja obiektu Ośrodka Zdrowia	Noszarzewo Borowe, działka nr 312, obręb Noszarzewo Borowe		
Zagospodarowanie terenu na cele sportowe i rekreacyjne	Szydłówek, działka nr 291, obręb Szydłówek	N	W ramach projektów prowadzone będzie m.in. oczyszczanie stawów, niwelacje terenu, zagospodarowanie terenu poprzez wprowadzenie małej architektury, renowacja obiektu zabytkowego. Głównym założeniem jest przystosowanie terenu do pełnienia funkcji sportowej, rekreacyjnej lub wypoczynkowej. W ramach projektów przewiduje się drobne zmiany w aktualnym zagospodarowaniu terenu. Projekty nie są zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Tereny te nie przedstawiają szczególnych wartości przyrodniczych, nie przewiduje się oddziaływania na bioróżnorodność, faunę i florę obszaru. W zasięgu nie są zlokalizowane formy ochrony przyrody.
Rewitalizacja stawu na cele rekreacyjne	Noszarzewo Borowe, działka nr 175, obręb Noszarzewo Borowe		
Zagospodarowanie stawów na cele rekreacyjne	Szydłowo, działka 361, obręb Szydłowo		
Zagospodarowanie terenu pozostałego po wydobyciu gliny	Szydłówek, działka nr 209/4, obręb Szydłówek		
Rewitalizacja parku podworskiego	Szydłówek, działka nr 231, obręb Szydłówek		
Strzelnica Dębska – atrakcja turystyczna o znaczeniu ponadlokalnym	Dębsk		
Budowa ciągu pieszo – rowerowego z Szydłowa w kierunku Mławy	Szydłowo- w kierunku Mławy, działka nr 227, obręb Szydłowo, działka nr 297, obręb Szydłówek	-	Potencjalne oddziaływania jest uzależnione od materiałów wykorzystanych do budowy ścieżek, czy będą to materiały przepuszczalne, półprzepuszczalne czy powierzchnia będzie całkowicie utwardzona. Na tym etapie trudno jest określić przewidywane oddziaływanie tego projektu z uwagi na brak specyfikacji technicznej projektu.
Mława-Grudusk- odtworzenie kolejki wąskotorowej	Mława- Grudusk		
Wymiana oświetlenia na energooszczędne (wzdłuż dróg, na terenach publicznych,	Cały obszar rewitalizacji	N	W zakresie modernizacji istniejącego oświetlenia lub postawienia nowych lamp oraz realizacji instalacji fotowoltaicznych (na dachach budynków)

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
obiektach sportowo – rekreacyjnych) z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii			nie przewiduje się oddziaływania na bioróżnorodność, florę i faunę. Tego rodzaju infrastruktura nie powoduje trwałego zajęcia powierzchni ziemi, a więc nie ma wpływu na jego biologiczne właściwości.
Realizacja inwestycji fotowoltaicznych	Cały obszar rewitalizacji		
Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przebudową stacji uzdatniania wody	Cały obszar rewitalizacji	N/PZ/N G, B, S/Ch	W związku z realizacją systemu sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej nie przewiduje się wpływu na bioróżnorodność florę i faunę. Infrastruktura prowadzona będzie w pasach drogowych lub istniejących kanałach technologicznych. Umieszczenie sieci kanalizacyjnych w ziemi spowoduje tymczasowe zdjęcie mas ziemnych, które zostaną wykorzystane po wykonanych pracach. Nie dojdzie zatem do trwałego przekształcenia struktury biologicznej gleby. W przypadku lokalizacji oczyszczalni ścieków na terenach nieprzekształconych, potencjalne oddziaływania będzie wynikiem zajęcia nowych powierzchni, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, miejscową likwidację pokrywy glebowej, zmianę warunków nawadniania i napowietrzania terenu. Budowa przydomowych oczyszczalni realizowana będzie na terenach zabudowanych, w obrębie działki właściciela gospodarstwa. Tereny takie nie cechują się walorami przyrodniczymi czy cenną bioróżnorodnością. Umieszczenie oczyszczalni w ziemi spowoduje tymczasowe zdjęcie mas ziemnych, które zostaną wykorzystane po wykonanych pracach. Nie dojdzie zatem do trwałego przekształcenia struktury biologicznej gleby. Nie przewiduje się oddziaływania w tym zakresie.
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków jako wsparcie systemu gospodarki ściekowej	Cały obszar rewitalizacji		W ramach projektu realizacji projektów nie przewiduje się kumulacji oddziaływań z uwagi na lokalną skalę projektu i brak oddziaływania w tym zakresie.
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków	Cały obszar rewitalizacji		Realizacja systemu kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni wspierających system gospodarki ściekowej ma wymierne korzyści na środowiska poprzez ograniczenie odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do środowiska gruntowo – wodnego. Z uwagi na występowanie obszaru rewitalizacji w zasięgu Zieluńsko – Rzęgnowskiego OCHK przy realizacji inwestycji należy uwzględnić ocenę wpływu na ten obszar. Z uwagi na to, że na obecną chwilę brak dokładnej lokalizacji prowadzenie inwestycji, na tym etapie ocena jest niemożliwa.
Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych	Cały obszar rewitalizacji	N/PZ, B, D, S	W przypadku realizacji nowych dróg przewiduje się potencjalne oddziaływania w zakresie zajęcia nowych powierzchni, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, miejscową likwidację pokrywy glebowej, zmianę warunków nawadniania i napowietrzania terenu. W związku z realizacją systemu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenach niezainwestowanych przewiduje się oddziaływanie w zakresie tymczasowego zdjęcie mas ziemnych, które zostaną wykorzystane po wykonanych pracach. Nie dojdzie zatem do trwałego przekształcenia struktury biologicznej gleby. Z uwagi na występowanie obszaru rewitalizacji w

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
			zasięgu Zieluńsko – Rzęgnowskiego OCHK przy realizacji inwestycji należy uwzględnić ocenę wpływu na ten obszar. Z uwagi na to, że na obecną chwilę brak dokładnej lokalizacji prowadzenie inwestycji, na tym etapie ocena jest niemożliwa.

Oznaczenia: N – neutralne; PZ – pozytywne; NG – negatywne; B – bezpośrednie; P – pośrednie; S – stałe, Ch – chwilowe, D – długoterminowe, K – krótkoterminowe, Sk - skumulowane

Podsumowując w ramach realizacji projektów nie przewiduje się znaczącego wpływu na bioróżnorodność, florę i faunę oraz obszary chronione w szczególności na cele, przedmiot i integralność tych obszarów.

8.2.Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i krajobraz

W przypadku, realizacji projektów rewitalizacyjnych potencjalne oddziaływanie wynikać będzie głównie z trwałego zajęcia terenu, utwardzenia powierzchni biologicznie czynnej. Potencjalny bezpośredni wpływ na powierzchnię ziemi mogą mieć jedynie działania o charakterze inwestycyjnym (roboty ziemne/prace budowlane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu mechanicznego). Podobnie w kwestii krajobrazu, jedynie nowe obiekty i urządzenia wykonywane w ramach projektów mogą stanowić potencjalne źródło zakłóceń w odbiorze wizualnym krajobrazu.

Poniżej zestawiono szczegółową ocenę oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz. Ocena dotyczy jedynie projektów inwestycyjnych z uwagi na to, że projekty takie mogą stanowić potencjalne oddziaływanie na środowisko. Projekty nie inwestycyjne (tzw. miękkie) nie mają wpływu na stan środowiska i jego zasoby lub w pojedynczych przypadkach mogą oddziaływać pozytywnie i długoterminowo.

Tabela 15. Szczegółowa ocena oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
Stworzenie Centrum Społeczno – Kulturalno – Edukacyjnego poprzez budowę Wiejskiego Domu Kultury	Szydłowo	N/NG, B, S	Projekty będą realizowane na terenach zwartej zabudowy wsi, jednak na terenach nieutwardzonych. Potencjalne oddziaływania wynikające z realizacji inwestycji na terenach dotychczas nieutwardzonych dotyczyć będzie zajęcia nowych powierzchni, zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, miejscowej likwidacji pokrywy glebowej, zmiany warunków nawadniania i napowietrzania terenu. Nie przewiduje się istotnych zmian w krajobrazie, gdyż projekty będą prowadzone na terenach zabudowanych.
Rozbudowa niezbędnej infrastruktury przy Szkole Podstawowej	Nosarzewo Borowe, działka nr 180/1, obręb Nosarzewo Borowe		
Modernizacja świetlicy wiejskiej	Szydłówek, działka nr 179, obręb Szydłówek	N	Projekty polegać będą na pracach modernizacyjnych w istniejących obiektach. Prace modernizacyjne wykonywane będą wewnątrz budynku. Nie przewiduje się zwiększenia powierzchni zabudowy. Nie przewiduje się oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz.
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej	Nosarzewo Borowe, działka nr 182, obręb Nosarzewo Borowe		
Modernizacja obiektu Ośrodka Zdrowia	Nosarzewo Borowe, działka nr 312, obręb Nosarzewo Borowe		
Zagospodarowanie terenu na cele sportowe i rekreacyjne	Szydłówek, działka nr 291, obręb Szydłówek	N/PZ, D,S	W ramach projektów prowadzone będzie m.in. oczyszczanie stawów, niwelacje terenu, zagospodarowanie terenu poprzez wprowadzenie
Rewitalizacja stawu na cele	Nosarzewo Borowe,		

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
rekreacyjne	działka nr 175, obręb Nosarzewo Borowe		małej architektury, renowacja obiektu zabytkowego. Głównym założeniem jest przystosowanie terenu do pełnienia funkcji sportowej, rekreacyjnej lub wypoczynkowej. W ramach projektów przewiduje się drobne zmiany w aktualnym zagospodarowaniu terenu, wprowadzenie zaplanowanej infrastruktury nie przyczyni się do trwałego przekształcenia powierzchni ziemi, nie będzie miało znaczenia dla krajobrazu, projekt nie jest zaliczany do projektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Nie przewiduje się również kumulacji oddziaływań z uwagi na lokalną skalę projektu i brak oddziaływania w tym zakresie. Przewiduje się, że realizacja projektu wpłynie pozytywnie, pośrednio na uporządkowanie przestrzeni.
Zagospodarowanie stawów na cele rekreacyjne	Szydłowo, działka 361, obręb Szydłowo		
Zagospodarowanie terenu pozostałego po wydobywaniu gliny	Szydłówek, działka nr 209/4, obręb Szydłówek		
Rewitalizacja parku podworskiego	Szydłówek, działka nr 231, obręb Szydłówek		
Strzelnica Dębska – atrakcja turystyczna o znaczeniu ponadlokalnym	Dębsk		
Budowa ciągu pieszo – rowerowego z Szydłowa w kierunku Mławy	Szydłowo- w kierunku Mławy, działka nr 227, obręb Szydłowo, działka nr 297, obręb Szydłówek	-	Potencjalne oddziaływanie jest uzależnione od materiałów wykorzystanych do budowy ścieżek, czy będą to materiały przepuszczalne, półprzepuszczalne czy powierzchnia będzie całkowicie utwardzona. Na tym etapie trudno jest określić przewidywane oddziaływanie tego projektu z uwagi na brak specyfikacji technicznej projektu.
Mława-Grudusk- odtworzenie kolejki wąskotorowej	Mława- Grudusk		
Wymiana oświetlenia na energooszczędne (wzdłuż dróg, na terenach publicznych, obiektach sportowo – rekreacyjnych) z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii	Cały obszar rewitalizacji	N/NG	W zakresie modernizacji istniejącego oświetlenia lub postawienia nowych lamp oraz realizacji instalacji fotowoltaicznych (na dachach budynków) nie przewiduje się oddziaływania na powierzchnię ziemi. Tego rodzaju infrastruktura nie powoduje trwałego zajęcia powierzchni ziemi, a więc nie ma wpływu na jego biologiczne właściwości. W zakresie wpływu na krajobraz nie przewiduje się pojawienia się oddziaływania z uwagi na to, że obiekty będą realizowane na terenach zabudowanych. Instalacje fotowoltaiczne będą montowane na dachach istniejących obiektów a więc nie przewiduje się oddziaływania w tym zakresie. Słupy oświetlenia nie stanowią istotnej bariery w krajobrazie w uwagi na niewielką wysokość. W przypadku lokalizacji takich obiektów na terenie Zieluńsko – Rzęgnowskiego OCHK konieczna będzie ocena pod kątem wpływu na krajobraz. Z uwagi na to, że na obecną chwilę brak dokładnej lokalizacji prowadzenie inwestycji, na tym etapie ocena jest niemożliwa.
Realizacja inwestycji fotowoltaicznych	Cały obszar rewitalizacji		
Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przebudową stacji uzdatniania wody	Cały obszar rewitalizacji	N/PZ/N G, B, S/Ch	W związku z realizacją systemu sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej infrastruktura prowadzona będzie w pasach drogowych lub istniejących kanałach technologicznych. Umieszczenie sieci w ziemi spowoduje tymczasowe zdjęcie mas ziemnych, które zostaną wykorzystane po wykonanych pracach. Nie dojdzie zatem do trwałego przekształcenia struktury gleby. W przypadku lokalizacji lokalnych oczyszczalni ścieków na

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków jako wsparcie systemu gospodarki ściekowej	Cały obszar rewitalizacji		terenach nieprzekształconych, potencjalne oddziaływania będzie wynikiem zajęcia nowych powierzchni, zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, miejscowej likwidacji pokrywy glebowej, zmniejszenia retencji gruntu. Budowa przydomowych oczyszczalni realizowana będzie na terenach zabudowanych, w obrębie działki właściciela gospodarstwa. Umieszczenie oczyszczalni w ziemi spowoduje tymczasowe zdjęcie mas ziemnych, które zostaną wykorzystane po wykonanych pracach. Nie dojdzie zatem do trwałego przekształcenia struktury gleby. Nie przewiduje się oddziaływania w tym zakresie. W ramach projektu realizacja przydomowych oczyszczalni nie będzie prowadzona równocześnie, nie przewiduje się kumulacji oddziaływań z uwagi na lokalną skalę projektu i brak oddziaływania w tym zakresie. Nie przewiduje się oddziaływania na krajobraz. W ramach realizacji projektów nie przewiduje się kumulacji oddziaływań z uwagi na lokalną skalę i brak oddziaływania w tym zakresie. Realizacja systemu kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni wspierających system gospodarki ściekowej ma wymierne korzyści na środowiska poprzez ograniczenie odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do środowiska gruntowo – wodnego. Z uwagi na występowanie obszaru rewitalizacji w zasięgu Zieluńsko – Rzęgnowskiego OCHK przy realizacji inwestycji należy uwzględnić ocenę wpływu na ten obszar. Z uwagi na to, że na obecną chwilę brak dokładnej lokalizacji prowadzenie inwestycji, na tym etapie ocena jest niemożliwa.
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków	Cały obszar rewitalizacji		W przypadku realizacji nowych dróg przewiduje się potencjalne oddziaływania w zakresie przekształcenia powierzchni ziemi, zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, miejscowej likwidacji pokrywy glebowej, zmniejszenia retencji gruntu. Potencjalne oddziaływania w zakresie krajobrazu wynika z powstania sztucznej bariery dla migracji organizmów. Z uwagi jednak na lokalny charakter dróg, realizacje na terenach zabudowanych, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania w tym zakresie. W związku z realizacją systemu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenach niezainwestowanych przewiduje się oddziaływanie w zakresie tymczasowego zdjęcia mas ziemnych, które zostaną wykorzystane po wykonanych pracach. Nie dojdzie zatem do trwałego przekształcenia struktury biologicznej gleby. Nie przewiduje się oddziaływania na krajobraz. Z uwagi na występowanie obszaru rewitalizacji w zasięgu Zieluńsko – Rzęgnowskiego OCHK przy realizacji inwestycji należy uwzględnić ocenę wpływu na ten obszar. Z uwagi na to, że na obecną chwilę brak dokładnej lokalizacji prowadzenie inwestycji, na tym etapie ocena jest niemożliwa.
Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych	Cały obszar rewitalizacji	N/PZ/NG, B, D, S/Ch	

Oznaczenia: N – neutralne; PZ – pozytywne; NG – negatywne; B – bezpośrednie; P – pośrednie; S – stałe, Ch – chwilowe, D – długoterminowe, K – krótkoterminowe, Sk - skumulowane

Podsumowując w ramach realizacji projektów zidentyfikowano potencjalne oddziaływania będące wynikiem prac ziemnych/budowlanych. Jednak z wagi na lokalny charakter zadań nie przewiduje się znaczącego wpływu na te komponenty.

8.3.Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W przypadku, realizacji projektów rewitalizacyjnych potencjalne pośredni wpływ na powierzchnię ziemi mogą mieć jedynie działania o charakterze inwestycyjnym (roboty ziemne/prace budowlane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu mechanicznego). Wykorzystywany do prac budowlanych, remontowych, modernizacyjnych, prac ziemnych sprzęt mechaniczny może być potencjalną przyczyną zanieczyszczenia wód gruntowych lub wgłębnych. Potencjalne oddziaływanie może wynikać z sytuacji awaryjnych tj. niewłaściwa obsługa sprzętu mechanicznego lub niekontrolowany wyciek substancji szkodliwych i ich przenikanie do gruntu i wód. Potencjalne oddziaływania może mieć charakter chwilowy lub długoterminowy w zależności od ilości i rodzaju substancji oraz czasu wycieku do gruntu.

Jak wynika z projektów rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji zakłada się utworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekowej. Ujęte w system kanalizacyjny lub zgromadzone w przydomowych oczyszczalniach ścieki będą oczyszczane przed wprowadzeniem ich do wód i do gruntu. Zatem realizacja projektu pozwoli na ochronę środowiska wodno – gruntowego przed zanieczyszczeniami, utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych, a więc będzie mieć w konsekwencji pozytywny wpływ na środowisko. Systemy kanalizacji sanitarnej, zbiorniki przydomowych oczyszczalni nie stwarzają podczas normalnej eksploatacji znaczących zagrożeń dla środowiska, mogą zdarzyć się jednak sytuacje awaryjne związane z wyciekiem ścieków do środowiska gruntowego. W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami koniecznym jest, aby wody opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi i innymi substancjami chemicznymi również były ujmowane w system kanalizacyjny i podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika.

Obszar objęty Programem w całości znajduje się w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, zatem realizacja projektów rewitalizacyjnych nie może w sposób znaczący oddziaływać na jakość wód podziemnych gromadzonych w zbiorniku. Obszar znajduje się w również zasięgu zlewni JCWP rzecznych, których stan oceniono jako zły, zagrożony osiągnięciem celu środowiskowego. Istotne jest zatem uregulowanie gospodarki ściekowej na obszarze rewitalizacji, gdyż to ona stanowi główne źródło zanieczyszczeń zagrażających wodom podziemnym i powierzchniowym.

Założeniem projektów rewitalizacyjnych jest uzupełnienie istniejącej infrastruktury lub jego modernizację. Zatem projekty prowadzone będą na terenach zwartej zabudowy miejscowości, terenach zurbanizowanych. W związku, z czym nie przewiduje się znaczących zmian odnoszących się do zmiany stosunków wodnych obszarów lub mikroklimatu.

Poniżej zestawiono szczegółową ocenę oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne. Ocena dotyczy jedynie projektów inwestycyjnych z uwagi na to, że projekty takie mogą stanowić potencjalne oddziaływanie na środowisko. Projekty nie inwestycyjne (tzw. miękkie) nie mają wpływu na stan środowiska i jego zasoby lub w pojedynczych przypadkach mogą oddziaływać pozytywnie i długoterminowo.

Tabela 16. Szczegółowa ocena oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
Stworzenie Centrum Społeczno – Kulturalno – Edukacyjnego poprzez budowę Wiejskiego Domu Kultury	Szydłowo	N/NG, P, D/Ch	Projekty będą realizowane na terenach zwartej zabudowy wsi. Potencjalne oddziaływania będzie wynikało z wykorzystanie sprzętu mechanicznego do prac ziemnych/ prac budowlanych. Wykorzystany do prac ziemnych/ prac budowlanych sprzęt mechaniczny podczas normalnej pracy nie generuje zanieczyszczeń, jednak potencjalne oddziaływanie może wynikać z sytuacji awaryjnych tj. niewłaściwa obsługa sprzętu mechanicznego lub niekontrolowany wyciek substancji szkodliwych i ich przenikanie do gruntu i wód. Potencjalne oddziaływania może mieć charakter chwilowy lub długoterminowy w zależności od ilości i rodzaju substancji oraz czasu wycieku do gruntu.
Rozbudowa niezbędnej infrastruktury przy Szkole Podstawowej	Nosarzewo Borowe, działka nr 180/1, obręb Nosarzewo Borowe		
Modernizacja świetlicy wiejskiej	Szydłówek, działka nr 179, obręb Szydłówek	N	Projekty polegać będą na pracach modernizacyjnych w istniejących obiektach. Brak oddziaływania na wody.
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej	Nosarzewo Borowe, działka nr 182, obręb Nosarzewo Borowe		
Modernizacja obiektu Ośrodka Zdrowia	Nosarzewo Borowe, działka nr 312, obręb Nosarzewo Borowe		
Zagospodarowanie terenu na cele sportowe i rekreacyjne	Szydłówek, działka nr 291, obręb Szydłówek	N/NG, P, D/Ch	W ramach projektów prowadzone będzie m.in. oczyszczanie stawów, niwelacje terenu, zagospodarowanie terenu poprzez wprowadzenie małej architektury, renowacja obiektu zabytkowego, wymiana istniejącej infrastruktury technicznej lub jej uzupełnienie, montaż paneli słonecznych na dachach obiektów. W ramach projektu przewiduje się drobne zmiany w aktualnym zagospodarowaniu terenu. Wykorzystany do prac ziemnych/ prac budowlanych sprzęt mechaniczny podczas normalnej pracy nie generuje zanieczyszczeń, jednak potencjalne oddziaływanie może wynikać z sytuacji awaryjnych tj. niewłaściwa obsługa sprzętu mechanicznego lub niekontrolowany wyciek substancji szkodliwych i ich przenikanie do gruntu i wód. Potencjalne oddziaływania może mieć charakter chwilowy lub długoterminowy w zależności od ilości i rodzaju substancji oraz czasu wycieku do gruntu.
Rewitalizacja stawu na cele rekreacyjne	Nosarzewo Borowe, działka nr 175, obręb Nosarzewo Borowe		
Zagospodarowanie stawów na cele rekreacyjne	Szydłowo, działka 361, obręb Szydłowo		
Zagospodarowanie terenu pozostałego po wydobyciu gliny	Szydłówek, działka nr 209/4, obręb Szydłówek		
Rewitalizacja parku podworskiego	Szydłówek, działka nr 231, obręb Szydłówek		
Strzelnica Dębska – atrakcja turystyczna o znaczeniu ponadlokalnym	Dębsk		
Wymiana oświetlenia na energooszczędne (wzdłuż dróg, na terenach publicznych, obiektach sportowo – rekreacyjnych) z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii	Cały obszar rewitalizacji		
Realizacja inwestycji fotowoltaicznych	Cały obszar rewitalizacji		
Budowa ciągu pieszo – rowerowego z Szydłowa w kierunku Mławy	Szydłowo- w kierunku Mławy, działka nr 227, obręb Szydłowo, działka nr 297, obręb Szydłówek	N/NG, P, D/Ch	Potencjalne oddziaływania będzie wynikało z wykorzystanie sprzętu mechanicznego do prac ziemnych/ prac budowlanych w celu odtworzenia kolejki oraz budowy ciągu pieszo - rowerowego.
Mława-Grudusk- odtworzenie kolejki wąskotorowej	Mława- Grudusk		

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przebudową stacji uzdatniania wody	Cały obszar rewitalizacji	N/PZ/NG, B, S/Ch	W związku z realizacją systemu sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej oraz budowy przydomowych oczyszczalni i budowy dróg dojazdowych potencjalne oddziaływania będzie wynikało z wykorzystanie sprzętu mechanicznego do prac ziemnych/ prac budowlanych. Wykorzystany do prac sprzęt mechaniczny podczas normalnej pracy nie generuje zanieczyszczeń, jednak potencjalne oddziaływanie może wynikać z sytuacji awaryjnych tj. niewłaściwa obsługa sprzętu mechanicznego lub niekontrolowany wyciek substancji szkodliwych i ich przenikanie do gruntu i wód. Potencjalne oddziaływania może mieć charakter chwilowy lub długoterminowy w zależności od ilości i rodzaju substancji oraz czasu wycieku do gruntu. Do potencjalnego zanieczyszczenia może dojść w przypadku innych sytuacji awaryjnych tj. nieszczelne sieci kanalizacyjne lub zbiorniki oczyszczalni, na etapie ich eksploatacji. Realizacja systemu kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni wspierających system gospodarki ściekowej ma wymierne korzyści na środowiska poprzez ograniczenie odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do środowiska gruntowo – wodnego.
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków jako wsparcie systemu gospodarki ściekowej	Cały obszar rewitalizacji		
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków	Cały obszar rewitalizacji		
Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych	Cały obszar rewitalizacji		

Oznaczenia: N – neutralne; PZ – pozytywne; NG – negatywne; B – bezpośrednie; P – pośrednie; S – stałe, Ch – chwilowe, D – długoterminowe, K – krótkoterminowe, Sk - skumulowane

Podsumowując w ramach realizacji projektów nie przewiduje się znaczącego wpływu na jakość wód powierzchniowych i podziemne w ramach jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych. Część projektów w perspektywie długoterminowej będzie mieć pozytywny długoterminowy wpływ na jakość zasobów wodnych.

8.4.Oddziaływanie na zasoby naturalne

Zgodnie z projektami rewitalizacyjnymi planuje się głównie uzupełnienie istniejącej infrastruktury lub zagospodarowanie terenu w sposób bardziej funkcjonalny. Nie planuje się zatem realizacji ważnych inwestycji, przy których będą wykorzystywane znaczne zasoby naturalne tj. woda, gleba, zasoby kopalin, drewno. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała rodzaju realizowanych inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzenia Programu i Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalnych charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

8.5.Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne, klimat i klimat akustyczny

W przypadku, realizacji projektów rewitalizacyjnych potencjalnie bezpośredni wpływ na powietrze atmosferyczne mogą mieć działania o charakterze inwestycyjnym (roboty ziemne/prace budowlane z wykorzystanie ciężkiego sprzętu mechanicznego), które mogą być przyczyną krótkotrwałej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego tj. tlenku węgla (CO), dwutlenku węgla (CO₂), tlenku azotu (NO_x) oraz węglowodorów oraz krótkotrwałej emisji hałasu i drgań do otoczenia.

Założeniem projektów rewitalizacyjnych jest uzupełnienie istniejącej infrastruktury lub jego modernizację. Zatem projekty prowadzone będą na terenach zwartej zabudowy miejscowości, terenach zurbanizowanych.

Z uwagi na skalę i wielkość potencjalnej emisji i przyjęte rozwiązania proekologiczne realizacja projektów rewitalizacyjnych nie będzie przyczyniać się do zmian klimatycznych, a tym samym nie stanowi zagrożenia dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu zgodnie ze *Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 r. (SPA 2020)*.

Poniżej zestawiono szczegółową ocenę oddziaływania na powietrze atmosferyczne, klimat oraz klimat akustyczny. Ocena dotyczy jedynie projektów inwestycyjnych z uwagi na to, że projekty takie mogą stanowić potencjalne oddziaływanie na środowisko. Projekty nie inwestycyjne (tzw. miękkie) nie mają wpływu na stan środowiska i jego zasoby lub w pojedynczych przypadkach mogą oddziaływać pozytywnie i długoterminowo.

Tabela 17. Szczegółowa ocena oddziaływania na powietrze atmosferyczne, klimat oraz klimat akustyczny

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
Stworzenie Centrum Społeczno – Kulturalno – Edukacyjnego poprzez budowę Wiejskiego Domu Kultury	Szydłowo	N/NG, B, Ch	Projekty będą realizowane na terenach zwartej zabudowy wsi. Wykorzystany do prac ziemnych/ prac budowlanych sprzęt mechaniczny może potencjalnie oddziaływać na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny. Zasięg oddziaływania lokalny, nie wpływający istotnie na pogorszenie jakości powietrza oraz generowanie ponadnormatywnego hałasu i wibracji. Uciążliwości z tytułu prowadzonych prac mogą mieć charakter krótkoterminowy.
Rozbudowa niezbędnej infrastruktury przy Szkole Podstawowej	Noszarzewo Borowe, działka nr 180/1, obręb Noszarzewo Borowe		
Modernizacja świetlicy wiejskiej	Szydłówek, działka nr 179, obręb Szydłówek	N	Projekty polegać będą na pracach modernizacyjnych w istniejących obiektach. Brak oddziaływania na powietrze oraz klimat akustyczny.
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej	Noszarzewo Borowe, działka nr 182, obręb Noszarzewo Borowe		
Modernizacja obiektu Ośrodka Zdrowia	Noszarzewo Borowe, działka nr 312, obręb Noszarzewo Borowe		
Zagospodarowanie terenu na cele sportowe i rekreacyjne	Szydłówek, działka nr 291, obręb Szydłówek	N/NG, B, Ch	W ramach projektów prowadzone będzie m.in. oczyszczanie stawów, niwelacje terenu, zagospodarowanie terenu poprzez wprowadzenie małej architektury, renowacja obiektu zabytkowego, wymiana istniejącej infrastruktury technicznej lub jej uzupełnienie, montaż paneli słonecznych na dachach obiektów, budowa ciągu pieszo – rowerowego i odtworzenia kolejki wąskotorowej. W ramach projektu przewiduje się drobne zmiany w aktualnym zagospodarowaniu terenu. Wykorzystany do prac ziemnych/ prac budowlanych sprzęt mechaniczny może potencjalnie oddziaływać na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny. Zasięg oddziaływania lokalny, nie wpływający istotnie na pogorszenie jakości powietrza oraz generowanie ponadnormatywnego hałasu i wibracji. Uciążliwości z tytułu prowadzonych prac mogą mieć charakter krótkoterminowy.
Rewitalizacja stawu na cele rekreacyjne	Noszarzewo Borowe, działka nr 175, obręb Noszarzewo Borowe		
Zagospodarowanie stawów na cele rekreacyjne	Szydłowo, działka 361, obręb Szydłowo		
Zagospodarowanie terenu pozostałego po wydobywaniu gliny	Szydłówek, działka nr 209/4, obręb Szydłówek		
Rewitalizacja parku podworskiego	Szydłówek, działka nr 231, obręb Szydłówek		
Strzelnica Dębska – atrakcja turystyczna o znaczeniu ponadlokalnym	Dębsk		
Wymiana oświetlenia na energooszczędne (wzdłuż dróg, na terenach publicznych, obiektach sportowo – rekreacyjnych) z możliwością zastosowania odnawialnych źródeł energii	Cały obszar rewitalizacji		
Realizacja inwestycji	Cały obszar		

Nazwa projektu	Lokalizacja	Kod	Opis potencjalnego oddziaływania
fotowoltaicznych	rewitalizacji		
Budowa ciągu pieszo – rowerowego z Szydłowa w kierunku Mławy	Szydłowo- w kierunku Mławy, działka nr 227, obręb Szydłowo, działka nr 297, obręb Szydłówek	N/NG, B, Ch	
Mława-Grudusk- odtworzenie kolejki wąskotorowej	Mława- Grudusk		
Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przebudową stacji uzdatniania wody	Cały obszar rewitalizacji	N/PZ/NG, B, Ch	W związku z realizacją systemu sieci wodociągowej, sieci kanalizacyjnej oraz budowy przydomowych oczyszczalni i budowy dróg dojazdowych potencjalne oddziaływania będzie wynikało z wykorzystanie sprzętu mechanicznego do prac ziemnych/ prac budowlanych. Wykorzystany do prac ziemnych/ prac budowlanych sprzęt mechaniczny może potencjalnie oddziaływać na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny. Zasięg oddziaływania lokalny, nie wpływający istotnie na pogorszenie jakości powietrza oraz generowanie ponadnormatywnego hałasu i wibracji. Uciążliwości z tytułu prowadzonych prac mogą mieć charakter krótkoterminowy.
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków jako wsparcie systemu gospodarki ściekowej	Cały obszar rewitalizacji		
Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków	Cały obszar rewitalizacji		
Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych	Cały obszar rewitalizacji		

Oznaczenia: N – neutralne; PZ – pozytywne; NG – negatywne; B – bezpośrednie; P – pośrednie; S – stałe, Ch – chwilowe, D – długoterminowe, K – krótkoterminowe, Sk – skumulowane

Podsumowując w ramach realizacji projektów zidentyfikowano potencjalne oddziaływania będące wynikiem krótkotrwałej emisji zanieczyszczeń do powietrza i hałasu i wibracji do otoczenia. Jednak z wagi na lokalny charakter zadań nie przewiduje się znaczącego wpływu na te komponenty.

8.6.Oddziaływanie na krajobraz kulturowy i zabytki

Założeniem projektów rewitalizacyjnych jest uzupełnienie istniejącej infrastruktury lub jego modernizację. Projekty rewitalizacyjne nie będą prowadzone na obiektach zabytkowych czy w ich sąsiedztwie. Jedyny projekt pn. „Rewitalizacja parku podworskiego” dotyczy obiektu zabytkowego wpisanego do rejestru zabytków. Prace prowadzone na terenie obiektu mają na celu utrzymanie obiektu w dobrym stanie technicznym oraz zaadaptowanie na nową funkcję służącą mieszkańcom oraz ogólnemu rozwojowi gminy. W perspektywie długoterminowej zakłada się pozytywne oddziaływania na zachowanie i dbałość estetykę tego terenu. Z uwagi na niewielką skalę projektów inwestycyjnych nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań. Projekty nie inwestycyjne (tzw. miękkie) nie mają wpływu na krajobraz kulturowy i zabytki.

8.7.Oddziaływanie na zdrowie i warunki życia ludzi oraz dobra materialne

Założeniem projektów rewitalizacyjnych jest uzupełnienie istniejącej infrastruktury lub jego modernizację. Zatem projekty prowadzone będą na terenach zwartej zabudowy miejscowości, terenach zurbanizowanych. W związku z realizacją projektów nie przewiduje się, aby realizacja projektów rewitalizacyjnych w perspektywie długoterminowej stwarzała znaczne uciążliwości oraz była przyczyną zwiększenia emisji do środowiska. Potencjalne oddziaływania może wystąpić w związku z realizacją pojedynczych inwestycji budowlanych/remontowych/prac ziemnych, przy których wykorzystywany będzie sprzęt mechaniczny. Potencjalne oddziaływanie rozumiane jest w kategorii krótkotrwałej emisji hałasu i drgań oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza tj. tlenku węgla (CO), dwutlenku węgla (CO₂),

tlenku azotu (NO_x) oraz węglowodorów z pojazdów mechanicznych, która ustąpi po zakończeniu prac. Zasięg oddziaływania ma charakter lokalny, nie wpływający istotnie na pogorszenie jakości powietrza oraz generowanie ponadnormatywnego hałasu i wibracji.

Głównym założeniem Programu jest poprawa warunków społecznych - gospodarczych, poprzez wytyczenie zadań inwestycyjnych uzupełnianych działaniami nie inwestycyjnymi, które w sposób kompleksowy mają poprawić sytuację na obszarze rewitalizacji. Biorąc pod uwagę efekt realizacji wyznaczonych w Programie projektów, ocenia się pozytywny długoterminowy wpływ na zdrowie i warunki życia neutralny wpływ na zdrowie i warunki życia ludzi oraz dobra materialne.

9. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na lokalizację obszaru gminy Szydłowo w znacznej odległości od granic Państwa nie przewiduje się wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko zgodnie z *Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]*. Zaplanowane w Programie projekty rewitalizacyjne dotyczą obszaru gminy Szydłowo, a wszelkie możliwe oddziaływania stałe, chwilowe, krótkoterminowe, długoterminowe, bezpośrednie, pośrednie i wtórne zamkną się w jej granicach.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu Programu pozwoliła na stwierdzenie braku znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Mając na względzie wymogi prawne odnoszące się do ochrony zasobów środowiska, w tym obszarów objętych ochroną prawną w niniejszej Prognozie przedstawiono ustalenia uzupełniające, wspierające ochronę środowiska, ochronę przyrody i krajobrazu oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację potencjalnych oddziaływań wynikających z realizacji projektu Programu.

W ramach realizacji projektów rewitalizacyjnych nie zidentyfikowano negatywnych oddziaływań na obszary podlegające ochronie na podstawie *Ustawy o ochronie przyrody* [4], w szczególności cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000. Na terenach, na których planuje się realizację projektów rewitalizacyjnych nie występują obszary Natura 2000. Nie stwierdzono również negatywnych oddziaływań w zakresie celu, przedmiotu ochrony i ciągłości Zieluńsko – Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, jednak w związku z tym, że projekty rewitalizacyjne mogą być lokalizowane w zasięgu tego obszaru obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia zawarte w *Rozporządzeniu Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Zieluńsko - Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu* (Dz. Urz. z dnia 25 kwietnia 2005 r. Nr 91, poz. 2450 ze zm.). W odniesieniu do pomników przyrody również nie zidentyfikowano zagrożeń, jednakże warunkiem realizacji prac jest przestrzeganie przepisów *Ustawy o ochronie przyrody* [4] w zakresie ochrony obiektów pomnikowych.

Jednocześnie każde prowadzenie robót budowlanych i robót ziemnych z użyciem sprzętu mechanicznego wymaga właściwego zabezpieczenia terenu wokół inwestycji (ochrona drzew i krzewów) oraz właściwego zagospodarowania i oczyszczania generowanych ścieków przed wprowadzeniem do gruntu oraz właściwego zagospodarowania odpadów w trakcie realizacji inwestycji oraz na etapie eksploatacji. Ponadto przeglądy pojazdów, wymiana płynów hydraulicznych i chłodniczych oraz tankowanie paliwa wykonywane wyłącznie na terenach utwardzonych. Sprzęt mechaniczny wykorzystywany przy pracach ziemnych/ budowlanych będzie sprawny technicznie, użytkowany zgodnie z ich dokumentacjami techniczno-ruchowymi oraz spełniać będzie inne wymagania określone w *Kodeksie o ruchu drogowym* oraz w *Rozporządzeniu w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy* [27]. W sytuacji wycieku substancji szkodliwych z pracującego sprzętu mechanicznego do gruntu lub wód gruntowych należy podjąć działania mające na celu oczyszczenie miejsca skażenia metodą in situ lub ex situ. W przypadku wycinki drzew i krzewów wymaganych przy realizacji inwestycji zezwolenie na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego dróg publicznych (z wyłączeniem obcych gatunków topoli) wydaje się po uzgodnieniu z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska zgodnie z art. 83 ust. 2a *Ustawy o ochronie przyrody* [4]. Jeśli usunięcie drzew lub krzewów dotyczy nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków zezwolenie wydaje wojewódzki konserwator zabytków zgodnie z art. 83 ust. 2 *Ustawy o ochronie przyrody* [4]. W przypadku wycinki drzew i krzewów wskazuje się na przeprowadzenie kompensacji przyrodniczej poprzez nowe nasadzenia.

Jak wynika z projektów rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji zakłada się utworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekowej. Ujęte w system kanalizacyjny lub zgromadzone w przydomowych oczyszczalniach ścieki będą oczyszczane przed wprowadzeniem ich do wód i do gruntu

zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego* [26]. W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami koniecznym jest, aby wody opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi i innymi substancjami chemicznymi również były ujmowane w system kanalizacyjny i podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika zgodnie z powyższym Rozporządzeniem. Konieczność ochrony wód przed zanieczyszczeniami i warunki korzystania z wód określają przepisy *Ustawy Prawo wodne* [9].

Wskazuje się również na konieczność przestrzegania zapisów art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW). Zgodnie, z którym należy utrzymywać dobry stan wód w ramach wyznaczonych jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych. Na terenach, na których przewiduje się realizację projektów rewitalizacyjnych występują jednolite części wód powierzchniowych ze złym stanem wód, zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych wyznaczonych w RDW. Termin osiągnięcia stanu dobrego został przesunięty do roku 2021 lub 2027.

Systemy kanalizacyjne i zbiorniki przydomowych oczyszczalni ścieków nie stwarzają podczas normalnej eksploatacji znaczących zagrożeń dla środowiska. Z uwagi jednak na znaczące oddziaływania w przypadku awarii wskazana jest stała kontrola stanu technicznego tych instalacji, jak również opracowanie szczegółowych planów usuwania skutków awarii. Ponadto w ramach realizacji projektów wskazuje się, aby przeglądy pojazdów, wymiana płynów hydraulicznych i chłodniczych oraz tankowanie paliwa wykonywane były na terenach utwardzonych z możliwością odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Paliwo, oleje oraz inne niebezpieczne substancje dla środowiska gruntowo- wodnego powinny być gromadzone i przechowywane w pojemnikach zabezpieczone przed niekontrolowanym rozszczelnieniem. W sytuacji wycieku substancji szkodliwych z pracującego sprzętu mechanicznego do gruntu lub wód gruntowych należy podjąć działania mające na celu oczyszczenie miejsca skażenia metodą *in situ* lub *ex situ*.

W zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi konieczne jest przy prowadzeniu robót ziemnych i prac budowlanych właściwe zagospodarowanie mas ziemnych, gromadzenie oddzielnie gruntu oraz warstwy próchniczej (humusu) oraz ponowne ich wykorzystanie w miejscu inwestycji lub w razie potrzeby w innej lokalizacji (np. w celu rekultywacji terenów). Przeznaczenie terenów pod inwestycje należy prowadzić w sposób racjonalny, wykorzystując w pierwszej kolejności tereny przekształcone, zabudowane. Wskazuje się również na właściwe zachowanie proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowaną i powierzchnią biologicznie czynną.

Zamierzenia inwestycyjne należy prowadzić w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu środowiska glebowego substancjami chemicznymi. Każde prowadzenie robót budowlanych i robót ziemnych z użyciem sprzętu mechanicznego wymaga właściwego zabezpieczenia terenu wokół inwestycji (ochrona drzew i krzewów) oraz właściwe zagospodarowanie i oczyszczanie generowanych ścieków przed wprowadzeniem do gruntu oraz właściwe zagospodarowanie odpadów w trakcie realizacji inwestycji oraz na etapie eksploatacji. Ponadto przeglądy pojazdów, wymiana płynów hydraulicznych i chłodniczych oraz tankowanie paliwa wykonywane wyłącznie na terenach utwardzonych. Sprzęt mechaniczny wykorzystywany do prac ziemnych/ budowlanych ma być sprawny technicznie, użytkowany zgodnie z ich dokumentacjami techniczno-ruchowymi oraz spełniać inne wymagania określone w *Kodeksie o ruchu drogowym* oraz w *Rozporządzeniu w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy* [28]. W sytuacji wycieku substancji szkodliwych z pracującego sprzętu mechanicznego do gruntu lub wód gruntowych należy podjąć działania mające na celu oczyszczenie miejsca skażenia metodą *in situ* lub *ex situ*. Ponadto w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazuje się, że na przestrzeganie zapisów *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych* [5] oraz *Rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi* [25].

W zakresie gospodarki odpadami (odpady budowlane, przemysłowe, komunalne) inwestor/właściciel zobligowany jest uregulować sposób gromadzenia i odbioru wytworzonych odpadów. Zatem odpady będą przekazywane specjalistycznym firmom prowadzącym działalność w zakresie gospodarowania odpadami, posiadającym wymagane prawem zezwolenia zgodnie z *Ustawą o odpadach* [11] i *Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* [12].

W zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami w ramach realizacji inwestycji oraz prowadzonej na tych terenach działalności gospodarczej powinny być prowadzone przerwy w pracy pojazdów mechanicznych, eliminowane prace maszyn i urządzeń na biegu jałowym, prowadzenie działalności wewnątrz obiektów budowlanych, stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), wychwytywanie zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a następnie ich oczyszczanie na filtrach/separatorach itp. przed wprowadzeniem do powietrza atmosferycznego. Warunki wprowadzania gazów i pyłów do powietrza, wielkość emisji i źródła emisji określone są w decyzjach/pozwoleniach w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza wydane na podstawie przepisów *Ustawy Prawo ochrony środowiska* [2]. Konieczne jest zachowanie standardów określonych w *Rozporządzeniu w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* [18]. Istotna jest również weryfikacja i kontrola wydanych dokumentów (pozwoleń) przez odpowiednie jednostki.

Ograniczanie zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł komunalnych należy zapewnić poprzez zastosowanie w indywidualnych systemach grzewczych nośników takich jak: olej opałowy, gaz, a także stosowania do celów grzewczych energii elektrycznej oraz odnawialnych źródeł energii. W projektach uwzględnia się modernizacje obiektów wpływające na poprawę efektywności energetycznej, jak również uwzględnia się wykorzystywanie odnawialnych źródeł do wytworzenia energii elektrycznej. Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych wpłynie pozytywnie na poprawę stanu powietrza atmosferycznego, a jako sama instalacja nie wywiera wpływu na środowisko. Tereny objęte projektem Programu znajdują się w strefie mazowieckiej, w której odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego stężenia pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, B(a)P, O₃. Projekty, które będą realizowane nie będą wpływać na pogorszenie jakości powietrza, na terenach sąsiadujących oraz w całej strefie.

W zakresie ograniczenia wpływu na klimat akustyczny w ramach projektów rewitalizacyjnych przewiduje się utrzymanie odpowiedniego stanu technicznego urządzeń emitujących hałas, stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), utrzymanie dróg lokalnych, dojazdowych i wewnętrznych w dobrym stanie technicznym, eliminowane prace maszyn i urządzeń na biegu jałowym, prowadzenie działalności wyłącznie w porze dziennej, prowadzenie działalności wewnątrz obiektów budowlanych, w wyniku czego dotrzymane zostaną standardy określone w *Rozporządzeniu w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* [19], dla terenów chronionych akustycznie. Sprzęt mechaniczny wykorzystywany przy pracach ziemnych/budowlanych będzie sprawny technicznie, użytkowany zgodnie z ich dokumentacjami techniczno-ruchowymi oraz spełniać będzie inne wymagania określone w Kodeksie o ruchu drogowym oraz w *Rozporządzeniu w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy* [28].

W zakresie ochrony środowiska przed hałasem wskazuje się na dotrzymywanie standardów akustycznych określone w *Rozporządzeniu w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* [19], dla terenów chronionych akustycznie. Zgodnie z *Ustawą Prawo ochrony środowiska* [2] w przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska (na podstawie pomiarów własnych, pomiarów wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub podmiotu zobowiązanego do ich przeprowadzenia), że wyniku prowadzonej działalności przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu organ wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu dla danej instalacji.

Ponadto w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazuje się na ochronę zasobów naturalnych poprzez racjonalne ich wykorzystywanie. Istotne jest również właściwe oszacowanie

wielkości zapotrzebowania na zasoby naturalne. Działalność gospodarcza winna być prowadzona z zastosowaniem najlepszych dostępnych technik (BAT). Istotnym jest prowadzenie technologii innowacyjnych ograniczających w znacznym stopniu wodochłonność i materiałochłonność gospodarki. Warunki korzystania ze środowiska winny wskazywać wydane decyzje/pozwolenia, koncesje tj. na podstawie przepisów *Ustawy Prawo wodne* [9] wydawane są pozwolenia wodnoprawne, a na podstawie przepisów *Ustawy Prawo geologiczne i górnicze* [13] koncesje na wydobywanie kopalin. Istotna jest tutaj weryfikacji i kontrola wydanych dokumentów przez odpowiednie jednostki. Przewidywana wielkość zasobów potrzebna do realizacji inwestycji określana jest również w Kartach informacyjnych i Raportach oddziaływania na środowisko zgodnie z *Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1].

W celu ochrony krajobrazu kulturowego i zabytków w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko, w przypadku realizacji inwestycji na terenach ujętych w rejestrze zabytków wskazuje się na potrzebę analizy wpływu inwestycji na obszary i obiekty cenne kulturowo. Ponadto zgodnie z *Ustawą o ochronie zabytków* [8] konieczne będzie uzgodnienie z właściwym organem ochrony konserwatorskiej zakresu i realizacji prac. Jednocześnie wskazuje się właściwy dobór technik konserwacyjnych przy prowadzeniu inwestycji.

W zakresie ochrony zdrowia, warunków życia ludzi i dóbr materialnych odwołuje się na rozwiązania omówionych w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i ochrony przed hałasem. Ponadto w ramach realizacji projektów ustala się ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców obszaru poprzez: m.in. dotrzymanie obowiązujących norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jonizującego i niejonizującego oraz ograniczenia w użytkowaniu na terenach, gdzie przewiduje się wystąpienie ponadnormatywnego promieniowania.

Ponadto w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazuje się, że wybór właściwej lokalizacji inwestycji, co pozwoli w znacznym stopniu zminimalizować zagrożenie na zdrowie i życie ludzi. Ponadto stosowanie przepisów prawa, zastosowanie najnowszych dostępnych technologii (BAT) przy prowadzeniu inwestycji, stosowanie się do zasad bhp, ogrodzenie obszaru przed wtargnięciem osób trzecich pozwoli na wyeliminowanie zagrożenia bezpieczeństwa dla ludzi. Wskazuje się również na właściwe zabezpieczenie każdej inwestycji pod względem ochrony dóbr materialnych osób trzecich.

W przypadku realizacji inwestycji, które kwalifikować się będą jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z *Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* [20] konieczna jest właściwa ocena oddziaływania na środowisko pod względem każdego komponentu. Przed każdą inwestycją, nie tylko wymagającą sporządzenia Raportu oddziaływania na środowisko zgodnie z *Ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [1] wskazuje się na potrzebę odpowiednich badań/ekspertyz/analiz potwierdzających brak wpływ na środowisko.

W przypadku, gdy w wyniku realizacji przedsięwzięcia może dojść do naruszenia zakazów gatunków chronionych, konieczne jest uzyskanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów na podstawie art. 56 ust. 1-2b *Ustawy o ochronie przyrody* [4]. W sytuacji kiedy realizacja inwestycji będzie szkodliwa dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, występują rozwiązania alternatywne oraz nie jest spełniona jedna z przesłanek w art. 56 ust. 4 *Ustawy o ochronie przyrody* [4] zezwolenie może nie zostać wydane.

W przypadku stwierdzenia występowania gatunków zwierząt w obiektach przeznaczonych do remontu, adaptacji, termomodernizacji itp. należy stwierdzić czy gatunki podlegają ochronie prawnej. W sytuacji występowania siedlisk gatunków chronionych wskazuje się na potrzebę uzyskania zezwolenia na odstępstwo od zakazu niszczenia takich siedlisk, które wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Ww. zezwolenie określa termin wykonania prac (poza okresem lęgowym), jak również wskazuje warunki przeniesienia gniazd w stosowne miejsce.

11. METODY ANALIZY SKUTÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

System wdrażania Programu powinien polegać na regularnej ocenie poprzez odpowiednio zaplanowane działania monitorujące. Sprawne monitorowanie Programu wymaga okresowej wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, w zakresie stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań. Celem monitoringu jest zatem zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych o środowisku i zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Monitoring jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza on informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Monitorowanie wdrażania postanowień Programu polegać będzie głównie na działaniach organizacyjno-kontrolnych, do których należą:

- 1) ocena stopnia wykonania zadań (ocena efektywności wykonania zadań)
- 2) ocena zidentyfikowanych problemów oraz podjętych działań w celu ich rozwiązania lub minimalizacji
- 3) ocena rozbieżności pomiędzy założonymi celami i projektami, a ich wykonaniem (ocena przyczynowo – skutkowa)

W celu prawidłowego nadzoru nad realizacją opracowanego Programu wyznaczono w nim wskaźniki monitorowania, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Zaleca się prowadzenie oceny skutków realizacji Programu w cyklu 2 – letnim.

Ponadto jako główne narzędzie służące analizie skutków realizacji Programu należy wskazać system Państwowego Monitoringu Środowiska. *Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Ustawy Prawo ochrony środowiska [2]* stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku.

Oprócz monitoringu państwowego, jako narzędzie służące monitorowaniu skutków funkcjonowania obiektów i urządzeń w środowisku należy wskazać analizę (monitoring) porealizacyjny - instrument mający na celu praktyczną weryfikację ustaleń/zaleceń zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Projekt Programu nie zawiera wariantowania. Alternatywą dla projektowanego dokumentu jest jego nieprzyjmowanie. Skutki takiego rozwiązania wskazane zostały w pkt. 6 niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko.

Zaproponowane w Programie działania mogą być realizowane w oparciu o różne warianty techniczne, technologiczne, środowiskowe, społeczne, gospodarcze itp., które wymagają indywidualnego podejścia na etapie prac koncepcyjnych. Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od lokalnych uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych. Dlatego przed przystąpieniem do konkretnych działań należy rozważać warianty alternatywne tak, aby możliwy był wybór takiego, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Znaczna część planowanych inwestycji wymaga indywidualnego potraktowania i jeżeli jest to uzasadnione przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. W tym przypadku wszelkie oddziaływania i środki zaradcze, w tym alternatywne rozwiązania, będą szczegółowo przeanalizowane pod kątem konkretnej inwestycji.

Ponadto, należy podkreślić, że Program jest dokumentem o charakterze strategicznym. Ze wstępnych ustaleń niniejszej Prognozy wynika, że większość wyznaczonych w Programie działań będzie miała charakter pozytywny i długoterminowy. Założeniem Programu było wskazanie działań, których celem jest rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych, technicznych ale również problemów środowiskowych. Niniejsza Prognoza nie zawiera zatem rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Programu.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawa prawna i cel sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko

Podstawą prawną przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [1]*. Celem prognozy oddziaływania na środowisko sporządzanej w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnych zmian w środowisku wynikających z realizacji projektów rewitalizacyjnych zawartych w projekcie Programu. W Prognozie wskazuje się na charakter i zasięg potencjalnego oddziaływania, oraz wyznacza działania mające na celu zapobieganie/minimalizację potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie ludzi. Przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest projekt „Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020” zwanego w dalszej części „Programem”

Charakterystyka gminy Szydłowo, w tym obszaru rewitalizacji, aktualny stan zagospodarowania i użytkowania oraz stan środowiska

Gmina Szydłowo jest gminą wiejską o powierzchni 122,21 km² położoną w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego i środkowo-wschodniej części powiatu mławskiego. Graniczy z gminami: od północy z gminą Wieczfnia, od wschodu z gminą Dzierzgowo i Grudusk, od południa z gminą Stupsk, od zachodu z gminą Iłowo i Wiśniewo oraz miastem Mława. Gmina Szydłowo administracyjnie jest podzieloną na 29 sołectw: Budy Garlińskie, Dębiny, Dębsk, Garlino, Giednia, Kluszewo, Korzybie, Kozły-Janowo, Krzywonoś, Marianowo, Młodynin, Nieradowo, Nosarzewo Borowe, Nosarzewo Polne, Nowa Sławogóra, Nowa Wieś, Nowe Nosarzewo, Nowe Piegłowo, Pawłowo, Piegłowo-Kolonia, Piegłowo-Wieś, Stara Sławogóra, Szydłowo, Szydłówek, Trzcianka, Trzcianka-Kolonia, Tyszki-Bregendy, Wola Dębska, Zalesie.

Pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski, gmina Szydłowo umiejscowiona jest w mezoregionie Wzniesienie Mławskie.

Ogólnie klimat na terenie gminy Szydłowo można uznać za dość ciepły: średnia roczna temperatura wynosi 7-8°C, średnia temperatura najzimniejszego miesiąca w roku - stycznia wynosi -2,80°C, natomiast najcieplejszego lipca - około 17,30°C, występuje od 32 do 35 dni letnich i od 30 do 50 dni mroźnych (przymrozki pojawiają się zwykle około połowy października, a zanikają około połowy kwietnia), okres wegetacyjny charakteryzuje się niedoborem opadów i trwa około 200 dni rozpoczynając się w pierwszej dekadzie kwietnia a kończąc w ostatniej dekadzie października, na analizowanym obszarze dominują wiatry z kierunków zachodnich (16,4%) oraz południowo-zachodnich (15,3%). Większość stanowią wiatry słabe i bardzo słabe.

Obszar gminy Szydłowo to krajobraz typowo rolniczy, w strukturze użytkowania dominują użytki rolne (79,2% powierzchni ogólnej gminy), w szczególności grunty orne (75,1% powierzchni użytków rolnych), poza tym znaczną powierzchnię zajmują grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (13,7% powierzchni ogólnej gminy).

Na terenie gminy Szydłowo występuje 11 udokumentowanych złóż piasków: złożo Dębsk, Dębsk II, Dębsk III, Dębsk IV, Piegłowo, Nowa Sławogóra, Wola Szydłowska, Sławogóra, Pawłowo, Giednia, Nosarzewo Polne oraz 1 złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej: złożo Mława.

Na terenie gminy Szydłowo stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych ocenia się jako dobry. Pod obszarem gminy Szydłowo zlokalizowane są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych nr 219 - Górna Łydynia i 215 - Subniecka warszawska. Stan wód powierzchniowych w zalewni rzek ocenia się jako zły. Na terenie gminy Szydłowo nie występują obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody na terenie gminy Szydłowo wynosi 4 887,20 ha, co stanowi 39,9% ogólnej powierzchni gminy. Na terenie gminy Szydłowo występuje: Zieluńsko-Rzęnowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz 5 pomników przyrody. Północny fragment gminy - rejon wsi Wola Dębowska Budy Garlińskie, Nowa Sławogóra, stara Sławogóra, Stare i Nowe Niemyje znajduje się w zasięgu krajowej sieci ekologicznej. Przez teren gminy przebiega korytarz ekologiczny Lasy Lidzbarskie – Puszcza Ramucko – Napiwodzka. Obszar ten z bagnem Niemyje jest przedpołem Obszaru Puszczy Kurpiowskiej stanowiącej obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym. Ochroną objęte są resztki dawnej puszczy oraz tereny ekstensywnych łąk, torfowisk niskich, agrocenoz o tradycyjnym systemie uprawy. Część gminy Szydłowo na północ od drogi powiatowej nr 321 uznana została za ostoję ptaków o randze krajowej. Ostoja obejmuje odcinek doliny Orzycy zajęty przez łąki kośne, kompleksy potorfii i zadrzewienia dębowo-grabowe. W granicach wyodrębnionej ostoi ptaków znajdują się projektowane rezerваты: „Źródła Orzycy” o powierzchni 246,58 ha i „Ostrówek” o powierzchni 142,58 ha na terenie gminy Szydłowo. Oba rezerваты posiada wartości faunistyczno-ornitologiczne. Ponadto na styku arealów wsi Wola Dębska i Budy Garlińskie teren o powierzchni ok. 30 ha proponuje się objąć ochroną jako użytek ekologiczny.

Lesistość obszaru gminy jest stosunkowo niska, wg. stanu na 2015r. (GUS) powierzchnia gruntów leśnych wynosi 1 939,12 ha co stanowi 15,7% powierzchni gminy. W strukturze lasu dominują drzewostany młode, w większości 40-letnie nieodporne na antropopresję. Znaczną powierzchnię zajmują olsy i olsy na glebach bagiennych, w dolinach rzek i obniżeniach, nadmiernie zacienione, również nieprzydatne dla celów wypoczynkowych.

Gmina Szydłowo leży w granicach obszaru „Zielone Płuca Polski”, celem którego jest zachowanie i odtwarzanie naturalnych walorów środowiska. o znaczeniu krajowym związanym z dolinami Wkry i Orzycy.

Na terenie gminy Szydłowo występują zabytki wpisane do rejestru tj. zespół sakralny w Szydłowie, park podworski w miejscowości Nosarzewo Borowe, zespół podworski w Pieglowie, zespół podworski w Szydłowie, układ przestrzenny Mławskiej Kolei Dojazdowej. Ponadto, na terenie gminy występują obiekty zabytkowe nie wpisane do rejestru zabytków, z których najcenniejsze to: park dworski w miejscowości Dębsk, wiatrak koźlak, drewniany w miejscowości Garlino Zalesie, zespół podworski w miejscowości Kluszewo, cmentarz wojenny z w miejscowości Nosarzewo Borowe, krzyż przydrożny w miejscowości Nosarzewo Borowe, cmentarz wojenny w miejscowości Pieglowo, park dworski w miejscowości Sławogóra Stara, cmentarz wojenny w miejscowości Sławogóra Stara, pozostałości parku w miejscowości Szydłowo, cmentarz parafialny Rzym.-Kat. w miejscowości Szydłowo, kapliczka przydrożna w miejscowości Szydłowo, cmentarz wojenny w miejscowości Tyszki Bregendy.

Teren gminy Szydłowo przynależy do strefy mazowieckiej, w której odnotowano przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, bezno(a)pirenu. Na terenie gminy Szydłowo nie są zlokalizowane żadne źródła emisji o szczególnych oddziaływaniach na środowisko. Na terenie Gminy Szydłowo zanieczyszczenia trafiają do powietrza z czterech podstawowych źródeł: powierzchniowych, punktowych, liniowych i z rolnictwa. Na terenie gminy Szydłowo zjawisko emisji powierzchniowej ma miejsce głównie na terenach zabudowanych, gdzie zabudowa mieszkaniowa wyposażona jest w indywidualne systemy grzewcze. Emisja liniowa skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych i charakteryzuje się dużą nierównomiernością w ciągu doby.

Na przestrzeni 5-ciu ostatnich lat na terenie powiatu mławskiego nie został wyznaczony żaden punkt monitoringu hałasu. Na terenie gminy Szydłowo nie występuje negatywne oddziaływanie w zakresie emisji hałasu z zakładów produkcyjnych. Z uwagi na typowo wiejski charakter gminy oraz słabo rozwiniętą sieć dróg o znaczeniu wojewódzkim i krajowym natężenie ruchu jest stosunkowo małe w porównaniu do większych ośrodków miejskich, przez co zjawisko hałasu komunikacyjnego uważa się za niskie. Na przestrzeni 5-ciu ostatnich lat na terenie powiatu mławskiego nie został wyznaczony żaden punkt monitoringu pól elektromagnetycznych. Zbliżony stan natężenia pola elektromagnetycznego można ustalić na podstawie pomiarów w punktach położonych możliwie blisko Gminy Szydłowo, o analogicznej charakterystyce obszaru (punkty położone głównie na terenach wiejskich). Najbliżej zlokalizowanymi punktami pomiarowymi na terenach wiejskich są Mąciże (powiat przasnyski) oraz Wola Młocka (powiat ciechanowski). Analiza wyników pomiarów wykazała, że występujące w środowisku poziomy pól elektromagnetycznych są mniejsze od poziomów dopuszczalnych.

Istniejące problemy ochrony środowiska

Szczególnie istotnym problemem z punktu ochrony środowiska jest niezadowalający stan gospodarki ściekami na terenie gminy Szydłowo. Kluczowym czynnikiem jest tutaj brak kompleksowego rozwiązania systemu kanalizacji sanitarnej oraz brak oczyszczalni ścieków komunalnych. Gospodarka ściekowa opiera się o obsługę zbiorników bezodpływowych, a w pojedynczych przypadkach w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Problemem ochrony środowiska jest zatem ochrona wód przed zanieczyszczeniami. Obszar gminy w większości znajduje się w zasięgu zlewni, której stan oceniono na zły. Przyczyną zagrożenia jest m.in. znaczna podatność na zanieczyszczenia – wody podziemne gromadzone w środku porowym, wody gruntowe występują płytko, sposób użytkowania terenu – główne źródło zanieczyszczeń stanowi rolnictwo, brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków, co może stanowić potencjalne źródło zanieczyszczeń.

Kolejnym ważnym aspektem jest ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem oraz zapobieganie zmianom klimatu. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma głównie emisja komunikacyjna oraz emisja indywidualna tzw. „niska emisja”, której źródłem są domowe systemy grzewcze oraz niewielkie kotłownie pracujące na potrzeby zakładów produkcyjnych i budynków użyteczności publicznej, opalanych paliwami stałymi (koks, węgiel kamienny). Przyczyną pogarszającego się stanu powietrza jest również stale wzrastający ruch komunikacyjny, słaby stan techniczny nawierzchni dróg, przeważający transport indywidualny, emisja ze źródeł indywidualnych tzw. „niska emisja”, szczególnie w sezonie grzewczym, niski stopień udziału OZE, w tym brak wykorzystania OZE w budynkach należących do Gminy, słaba świadomość ekologiczna mieszkańców, wykorzystywanie przestarzałego i energochłonnego systemu oświetlenia ulicznego.

Problemem, ale nie w skali całej gminy jest emisja ponadnormatywnego hałasu do środowiska. Problemem jest stale zwiększający się ruch pojazdów, brak dostosowania istniejącej sieci dróg do zwiększonego ruchu kołowego, zły stan techniczny istniejących dróg/ słaba nośność mostów i przepustów, bardzo zły stan

infrastruktury kolejowej (wydłużenie czasu przejazdu, redukcja połączeń). W zasięgu oddziaływania znajduje się zabudowa mieszkaniowa, placówki oświatowe związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży. Zatem narażone są tereny chronione akustycznie.

Szczególnie istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu jest zachowanie terenów nieprzekształconych antropogenicznie, na których konieczne jest zachowaniem i ochroną bioróżnorodności. Obszar rewitalizacji wyznaczony w projekcie Programu znajduje się w zasięgu obszarów objętych ochroną prawną tj. Zieluńsko – Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz na jego terenie występują obiekty pomnikowe. W obrębie obszaru rewitalizacji nie występują obszary Natura 2000.

Potencjalne oddziaływanie na środowisko

Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Projektowany dokument nie przedstawia konkretnych założeń i warunków prowadzenia inwestycji, a jedynie planowane do realizacji projekty. Mając to na uwadze na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, obszary chronione, powierzchnię ziemi i krajobraz, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, zabytki, dobra materialne, zdrowie i warunki życia ludzi.

W ramach oceny wpływu skutków realizacji projektu Programu nie przewiduje się wystąpienia oddziaływania na obszary podlegające ochronie, a tym obszary Natura 2000. W ramach niniejszej oceny nie przewidziano wystąpienia oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i ciągłość obszarów. W związku z powyższym realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wpłynie znacząco negatywnie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, w tym objęte ochroną gatunkową rośliny, grzyby i zwierzęta. Na terenach, na których planuje się prowadzić rewitalizację występuje Zieluńsko – Rzęgnowskiego Obszar Chronionego Krajobrazu. Z uwagi na brak dokładnej lokalizacji projektów inwestycyjnych w zasięgu obszaru chronionego nie ma możliwości oceny wpływu na ten obszar.

Założeniem projektów rewitalizacyjnych jest uzupełnienie istniejącej infrastruktury lub jego modernizację. Zatem projekty prowadzone będą na terenach zwartej zabudowy miejscowości, terenach zurbanizowanych.

W przypadku, realizacji projektów rewitalizacyjnych potencjalny bezpośredni wpływ na powierzchnię ziemi, krajobraz, powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny mogą mieć jedynie działania o charakterze inwestycyjnym (roboty ziemne/prace budowlane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu mechanicznego). Wykorzystywany do prac budowlanych, remontowych, modernizacyjnych, prac ziemnych sprzęt mechaniczny może być potencjalną przyczyną zanieczyszczania wód gruntowych lub wgłębnych. Potencjalne oddziaływanie może wynikać z sytuacji awaryjnych tj. niewłaściwa obsługa sprzętu mechanicznego lub niekontrolowany wyciek substancji szkodliwych i ich przenikanie do gruntu i wód. Potencjalne oddziaływanie może mieć charakter chwilowy lub długoterminowy w zależności od ilości i rodzaju substancji oraz czasu wycieku do gruntu. Potencjalnie bezpośredni wpływ na powietrze atmosferyczne wynikający z działań o charakterze inwestycyjnym, może być przyczyną krótkotrwałej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego tj. tlenku węgla (CO), dwutlenku węgla (CO₂), tlenku azotu (NO_x) oraz węglowodorów oraz krótkotrwałej emisji hałasu i drgań do otoczenia. W związku z realizacją projektów, głównie modernizacją układu komunikacyjnego nie przewiduje się istotnego zwiększenia ilości pojazdów, a co za tym idzie generowania większej ilości zanieczyszczeń do powietrza i zwiększenia emisji hałasu. Z uwagi na skalę i wielkość potencjalnej emisji i przyjęte rozwiązania proekologiczne realizacja projektów rewitalizacyjnych nie będzie przyczyniać się do zmian klimatycznych.

Zgodnie z projektami rewitalizacyjnymi planuje się głównie uzupełnienie istniejącej infrastruktury lub zagospodarowanie terenu w sposób bardziej funkcjonalny. Nie planuje się zatem realizacji ważnych inwestycji, przy których będą wykorzystywane znaczne zasoby naturalne tj. woda, gleba, zasoby kopalin, drewno. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała rodzaju realizowanych inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzenia Programu i Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalnych charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Jak wynika z projektów rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji zakłada się utworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekowej. Ujęte w system kanalizacyjny lub zgromadzone w przydomowych oczyszczalniach ścieki będą oczyszczane przed wprowadzeniem ich do wód i do gruntu. Zatem realizacja projektu pozwoli na ochronę środowiska wodno – gruntowego przed zanieczyszczeniami, utrzymania dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych, a więc będzie mieć w konsekwencji pozytywny wpływ na środowisko. Systemy kanalizacji sanitarnej, zbiorniki przydomowych oczyszczalni nie stwarzają podczas normalnej eksploatacji znaczących zagrożeń dla środowiska, mogą zdarzyć się jednak sytuacje awaryjne związane z wyciekiem ścieków do środowiska gruntowego. W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami koniecznym jest, aby wody opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi i innymi substancjami chemicznymi również były ujmowane w system kanalizacyjny i podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika.

Projekty rewitalizacyjne nie będą prowadzone na obiektach zabytkowych czy w ich sąsiedztwie. Jedyny projekt pn. „Rewitalizacja parku podworskiego” dotyczy obiektu zabytkowego wpisanego do rejestru zabytków. Prace prowadzone na terenie obiektu mają na celu utrzymanie obiektu w dobrym stanie technicznym oraz zaadaptowanie na nową funkcję służącą mieszkańcom oraz ogólnemu rozwojowi gminy. Z uwagi na niewielką skalę projektów inwestycyjnych nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań. Projekty nie inwestycyjne (tzw. miękkie) nie mają wpływu na krajobraz kulturowy i zabytki.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko przedmiotowego projektu Programu pozwoliła na stwierdzenie braku znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Mając na względzie wymogi prawne odnoszące się do ochrony zasobów środowiska, w tym obszarów objętych ochroną prawną w niniejszej Prognozie przedstawiono ustalenia uzupełniające, wspierające ochronę środowiska, ochronę przyrody i krajobrazu oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację potencjalnych oddziaływań wynikających z realizacji projektu Programu.

W ramach realizacji projektów rewitalizacyjnych nie zidentyfikowano negatywnych oddziaływań na obszary podlegające ochronie, w szczególności cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000. Na terenach, na których planuje się realizację projektów rewitalizacyjnych, z uwagi na to, że nie występują obszary Natura 2000. Nie stwierdzono również negatywnych oddziaływań w zakresie celu, przedmiotu ochrony i ciągłości Zieluńsko – Rzęgnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, jednak w związku z tym, że jeden z projektów rewitalizacyjnych zlokalizowany jest w zasięgu tego obszaru obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia wynikające z aktów prawnych. W odniesieniu do pomników przyrody również nie zidentyfikowano zagrożeń, jednakże warunkiem realizacji prac jest przestrzeganie przepisów aktów prawnych w zakresie ochrony obiektów pomnikowych.

Jednocześnie każde prowadzenie robót budowlanych i robót ziemnych z użyciem sprzętu mechanicznego wymaga właściwego zabezpieczenia terenu wokół inwestycji (ochrona drzew i krzewów) oraz właściwego zagospodarowania i oczyszczania generowanych ścieków przed wprowadzeniem do gruntu oraz właściwego zagospodarowania odpadów w trakcie realizacji inwestycji oraz na etapie eksploatacji. Ponadto przeglądy pojazdów, wymiana płynów hydraulicznych i chłodniczych oraz tankowanie paliwa wykonywane wyłącznie na terenach utwardzonych. Sprzęt mechaniczny wykorzystywany przy pracach ziemnych/ budowlanych będzie sprawny technicznie, użytkowany zgodnie z ich dokumentacjami techniczno-ruchowymi.

W sytuacji wycieku substancji szkodliwych z pracującego sprzętu mechanicznego do gruntu lub wód gruntowych należy podjąć działania mające na celu oczyszczenie miejsca skażenia. W przypadku wycinki drzew i krzewów wymaganych przy realizacji inwestycji zezwolenie na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego dróg publicznych (z wyłączeniem obcych gatunków topoli) wydaje się po uzgodnieniu z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Jeśli usunięcie drzew lub krzewów dotyczy nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków zezwolenie wydaje wojewódzki konserwator zabytków. W przypadku wycinki drzew i krzewów wskazuje się na przeprowadzenie kompensacji przyrodniczej poprzez nowe nasadzenia.

Jak wynika z projektów rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji zakłada się utworzenie kompleksowego systemu gospodarki ściekowej. Ujęte w system kanalizacyjny lub zgromadzone w przydomowych oczyszczalniach ścieki będą oczyszczane przed wprowadzeniem ich do wód i do gruntu. W zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniami koniecznym jest, aby wody opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi i innymi substancjami chemicznymi również były ujmowane w system kanalizacyjny i podczyszczane przed wprowadzeniem do odbiornika. Systemy kanalizacyjne nie stwarzają podczas normalnej eksploatacji znaczących zagrożeń dla środowiska. Z uwagi jednak na znaczące oddziaływania w przypadku awarii wskazana jest stała kontrola stanu technicznego tych instalacji, jak również opracowanie szczegółowych planów usuwania skutków awarii.

W zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi konieczne jest przy prowadzeniu robót ziemnych i prac budowlanych właściwe zagospodarowanie mas ziemnych, gromadzenie oddzielnie gruntu oraz warstwy próchniczej (humusu) oraz ponowne ich wykorzystanie w miejscu inwestycji lub w razie potrzeby w innej lokalizacji (np. w celu rekultywacji terenów). Przeznaczenie terenów pod inwestycje należy prowadzić w sposób racjonalny, wykorzystując w pierwszej kolejności tereny przekształcone, zabudowane. Wskazuje się również na właściwe zachowanie proporcji pomiędzy powierzchnią zabudowaną i powierzchnią biologicznie czynną. Zamierzenia inwestycyjne należy prowadzić w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu środowiska glebowego substancjami chemicznymi. Każde prowadzenie robót budowlanych i robót ziemnych z użyciem sprzętu mechanicznego wymaga właściwego zabezpieczenia terenu wokół inwestycji (ochrona drzew i krzewów) oraz właściwe zagospodarowanie i oczyszczanie generowanych ścieków przed wprowadzeniem do gruntu oraz właściwe zagospodarowanie odpadów w trakcie realizacji inwestycji oraz na etapie eksploatacji.

W zakresie gospodarki odpadami (odpady budowlane, przemysłowe, komunalne) inwestor/właściciel zobligowany jest uregulować sposób gromadzenia i odbioru wytworzonych odpadów. Zatem odpady będą

przekazywane specjalistycznym firmom prowadzącym działalność w zakresie gospodarowania odpadami, posiadającym wymagane prawem zezwolenia.

W zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami i ochrony przed hałasem w ramach realizacji inwestycji oraz prowadzonej na tych terenach działalności gospodarczej powinny być prowadzone przerwy w pracy pojazdów mechanicznych, eliminowane prace maszyn i urządzeń na biegu jałowym, utrzymanie dróg lokalnych, dojazdowych i wewnętrznych w dobrym stanie technicznym, prowadzenie działalności wyłącznie w porze dziennej, prowadzenie działalności wewnątrz obiektów budowlanych, stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), wychwytywanie zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, a następnie ich oczyszczanie na filtrach/separatorach itp. przed wprowadzeniem do powietrza atmosferycznego. Warunki wprowadzania gazów i pyłów do powietrza, wielkość emisji i źródła emisji określone są w decyzjach/pozwoleniach w zakresie wprowadzania gazów i pyłów do powietrza. Istotna jest również weryfikacja i kontrola wydanych dokumentów (pozwoleń) przez odpowiednie jednostki.

Ograniczanie zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł komunalnych należy zapewnić poprzez zastosowanie w indywidualnych systemach grzewczych nośników takich jak: olej opałowy, gaz, a także stosowania do celów grzewczych energii elektrycznej oraz odnawialnych źródeł energii. W projektach uwzględnia się modernizację obiektów wpływającą na poprawę efektywności energetycznej, jak również uwzględnia się wykorzystywanie odnawialnych źródeł do wytworzenia energii elektrycznej. Pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych wpłynie pozytywnie na poprawę stanu powietrza atmosferycznego, a jako sama instalacja nie wywiera wpływu na środowisko. Tereny objęte projektem Programu znajdują się w strefie mazowieckiej, w której odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego stężenia pyłu PM₁₀, PM_{2,5}, B(a)P, O₃.

W zakresie ochrony środowiska przed hałasem wskazuje się na dotrzymywanie standardów akustycznych, dla terenów chronionych akustycznie. W przypadku stwierdzenia przez organ ochrony środowiska (na podstawie pomiarów własnych, pomiarów wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska lub podmiotu zobowiązanego do ich przeprowadzenia), że wyniku prowadzonej działalności przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu organ wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu dla danej instalacji.

Ponadto w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazuje się na ochronę zasobów naturalnych poprzez racjonalne ich wykorzystywanie. Istotne jest również właściwe oszacowanie wielkości zapotrzebowania na zasoby naturalne. Działalność gospodarcza winna być prowadzona z zastosowaniem najlepszych dostępnych technik (BAT). Istotnym jest prowadzenie technologii innowacyjnych ograniczających w znacznym stopniu wodochłonność i materiałochłonność gospodarki. Warunki korzystania ze środowiska winny wskazywać wydane decyzje/pozwolenia. Istotna jest tutaj weryfikacja i kontrola wydanych dokumentów przez odpowiednie jednostki.

W celu ochrony krajobrazu kulturowego i zabytków w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko, w przypadku realizacji inwestycji na terenach ujętych w rejestrze zabytków wskazuje się na potrzebę analizy wpływu inwestycji na obszary i obiekty cenne kulturowo. Ponadto zgodnie z konieczne będzie uzgodnienie z właściwym organem ochrony konserwatorskiej zakresu i realizacji prac. Jednocześnie wskazuje się właściwy dobór technik konserwacyjnych przy prowadzeniu inwestycji.

W zakresie ochrony zdrowia, warunków życia ludzi i dóbr materialnych odwołuje się na rozwiązania omówionych w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i ochrony przed hałasem. Ponadto w ramach realizacji projektów ustala się ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców obszaru poprzez: m.in. dotrzymywanie obowiązujących norm w zakresie promieniowania elektromagnetycznego jonizującego i niejonizującego oraz ograniczenia w użytkowaniu na terenach, gdzie przewiduje się wystąpienie ponadnormatywnego promieniowania. Ponadto w niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazuje się, że wybór właściwej lokalizacji inwestycji pozwoli w znacznym stopniu zminimalizować zagrożenie na zdrowie i życie ludzi. Ponadto stosowanie przepisów prawa, zastosowanie najnowszych dostępnych technologii (BAT) przy prowadzeniu inwestycji, stosowanie się do zasad bhp, ogrodzenie obszaru przed wtargnięciem osób trzecich pozwoli na wyeliminowanie zagrożenia bezpieczeństwa dla ludzi. Wskazuje się również na właściwe zabezpieczenie każdej inwestycji pod względem ochrony dóbr materialnych osób trzecich.

W przypadku realizacji inwestycji, które kwalifikować się będą jako przedsięwzięcia mogące oddziaływać na środowisko wskazuje się na potrzebę odpowiednich badań/ekspertyz/analiz potwierdzających brak wpływ na środowisko.

W przypadku, gdy w wyniku realizacji przedsięwzięcia może dojść do naruszenia zakazów gatunków chronionych, konieczne jest uzyskanie zezwolenia na odstąpienie od zakazów na podstawie.

W przypadku stwierdzenia występowania gatunków zwierząt w obiektach przeznaczonych do remontu, adaptacji, termomodernizacji itp. należy stwierdzić czy gatunki podlegają ochronie prawnej. W sytuacji występowania siedlisk gatunków chronionych wskazuje się na potrzebę uzyskania zezwolenia na odstąpienie od zakazu niszczenia takich siedlisk, które wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Ww. zezwolenie określa termin wykonania prac (poza okresem lęgowym), jak również wskazuje warunki przeniesienia gniazd w stosowne miejsce.

Rozwiązania alternatywne

Alternatywą dla projektowanego dokumentu jest jego nieprzyjmowanie. Zaproponowane w Programie działania mogą być realizowane w oparciu o różne warianty techniczne, technologiczne, środowiskowe, społeczne, gospodarcze itp., które wymagają indywidualnego podejścia na etapie prac koncepcyjnych. Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od lokalnych uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych. Dlatego przed przystąpieniem do konkretnych działań należy rozważać warianty alternatywne tak, aby możliwy był wybór takiego, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Znaczna część planowanych inwestycji wymaga indywidualnego potraktowania i jeżeli jest to uzasadnione przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. W tym przypadku wszelkie oddziaływania i środki zaradcze, w tym alternatywne rozwiązania, będą szczegółowo przeanalizowane pod kątem konkretnej inwestycji.

Ze wstępnych ustaleń niniejszej Prognozy wynika, że większość wyznaczonych w Programie działań będzie miała charakter pozytywny i długoterminowy. Założeniem Programu było wskazanie działań, których celem jest rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych, technicznych ale również problemów środowiskowych. Niniejsza Prognoza nie zawiera zatem rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Programu.

Ponadto, należy podkreślić, że Program jest dokumentem o charakterze strategicznym. Ze wstępnych ustaleń niniejszej Prognozy wynika, że większość wyznaczonych w Programie działań będzie miała charakter pozytywny i długoterminowy. Założeniem Programu było wskazanie działań, których celem jest rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych, technicznych ale również problemów środowiskowych. Niniejsza Prognoza nie zawiera zatem rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie Programu.

14. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

- [1] Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353 – tekst jednolity ze zm.)
- [2] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2016r., poz. 672 – tekst jednolity ze zm.)
- [3] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2016r., poz. 778 – tekst jednolity ze zm.)
- [4] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015r., poz. 1651 – tekst jednolity ze zm.)
- [5] Ustawa z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2015r., poz. 909 – tekst jednolity z późn. zm.)
- [6] Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015r., poz. 774 ze zm.)
- [7] Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015r., poz. 1777 ze zm.)
- [8] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014r., poz. 1446 – tekst jednolity ze zm.)
- [9] Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015r., poz. 469 – tekst jednolity ze zm.)
- [10] Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011r., nr 32, poz. 159)
- [11] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. nr z 2013r., poz. 21 – tekst jednolity ze zm.)
- [12] Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2016r. poz. 250 – tekst jednolity ze zm.)
- [13] Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2015r., poz. 196 – tekst jednolity ze zm.)
- [14] Ustawa 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 2016 nr 0 poz. 290 – tekst jednolity ze zm.)
- [15] Ustawa z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015r., poz. 2058 – tekst jednolity ze zm.)
- [16] Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2016 poz. 446 – tekst jednolity ze zm.)
- [17] Ustawa z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2016r., poz. 383 – tekst jednolity)
- [18] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012r., poz. 1031)
- [19] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014r., poz. 112 – tekst jednolity ze zm.)
- [20] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016r., poz. 71 – tekst jednolity)
- [21] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r., poz. 1409)
- [22] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014, poz. 1408)
- [23] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014r., poz. 1348)
- [24] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów

kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014r., poz. 1713 – tekst jednolity)

[25] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016, poz. 1395)

[26] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2014r., poz. 1800)

[27] Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów

[28] Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite (Dz. U. 2002r., nr 109 poz. 962 ze zm.).

15. BIBLIGRAFIA

1. „Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych- GZWP wymagających szczególnej ochrony, red. A.S. Kleczkowski, Akademia Górniczo- Hutnicza w Krakowie, 1990r.
2. „Raport - Interpretacja wyników monitoringu operacyjnego, ocena stanu chemicznego oraz przygotowanie opracowania o stanie chemicznym jednolitych części wód podziemnych zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu”, „Monitoring stanu chemicznego oraz ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w latach 2012–2014”, zadanie nr 9, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, lipiec 2014r.
3. Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2015
4. Centralny Rejestr Geostanowisk, Państwowy Instytut Geologiczny, www.pgi.gov.pl
5. Długookresowa strategia rozwoju kraju „Polska 2030”. Trzecia fala nowoczesności, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, 2013
6. Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Warszawa, Wydawnictwo PWN, 2002r.
7. Krajowy plan gospodarki odpadami 2014, Warszawa, 2015
8. Krajowy Program Ochrony Powietrza w Polsce do roku 2020, Ministerstwo Środowiska, 2015
9. Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, 2015
10. Mazowiecki Regionalny Program Operacyjny 2014–2020, Zarząd Województwa Mazowieckiego, 2015r.
11. Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 2015
12. Opracowania analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb opracowania programów działań i planów gospodarowania wodami” z maja 2007r.
13. Opracowania analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych dla potrzeb opracowania programów działań i planów gospodarowania wodami” z maja 2007r.
14. Plan działań krótkoterminowych dla strefy mazowieckiej, w której istnieje ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego i docelowego ozonu w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego, 2015
15. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (M.P.2011, nr 49, poz. 549)
16. Plan utrzymania wód obejmujący obszar Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie” wraz z przeprowadzeniem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, 2015
17. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, Samorząd Województwa Mazowieckiego, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie
18. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku, Ministerstwo Gospodarki, 2009
19. Program małej retencji wodnej dla województwa mazowieckiego; Samorząd Województwa Mazowieckiego, 2008
20. Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014–2020, Ministerstwo Środowiska, 2014
21. Program ochrony powietrza dla stref województwa mazowieckiego, w których został przekroczony poziom docelowy benzo(a)pirenu w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego, 2013
22. Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której zostały przekroczone poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu, Sejmik Województwa Mazowieckiego, 2013
23. Program ochrony środowiska dla Powiatu Mławskiego na lata 2012-2015 z uwzględnieniem lat 2016-2019, Samorząd Powiatu Mławskiego, 2012
24. Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011–2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018r., Samorząd Województwa Mazowieckiego, 2012
25. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2014r.
26. Program Państwowego monitoringu środowiska województwa mazowieckiego na lata 2016 – 2020, Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, 2015
27. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020

28. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Szydłowo na lata 2013 – 2032
29. Program wodno – środowiskowy kraju, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, 2010
30. Program zwiększania lesistości dla Województwa Mazowieckiego do roku 2020, Samorząd Województwa Mazowieckiego, 2007
31. Projekt Programu rewitalizacji dla Gminy Szydłowo na lata 2016 – 2020
32. Raport o stanie chemicznym i ilościowym jednolitych części wód podziemnych dla obszarów dorzeczy zgodnie z wymaganiami RDW", Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, listopad 2008r.
33. Raport o stanie chemicznym oraz ilościowym jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach w podziale na 161 i 172 JCWPd, stan na rok 2012, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, listopad 2013r.
34. Raporty o stanie środowiska w województwie mazowieckim, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, 2011-2015
35. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska, 2014
36. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”, Ministerstwo Gospodarki, 2013
37. Strategia Rozwoju Kraju 2020, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2012
38. Strategia Rozwoju Powiatu Mławskiego na lata 2014-2020, Samorząd Powiatu Mławskiego, 2013
39. Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, 2013
40. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, Sejmik Województwa Mazowieckiego, 2013
41. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, 2012
42. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Praca zbiorowa pod redakcją Romana Bednarka, Poznań, 2012r.
43. Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 r. (SPA 2020)
44. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla województwa mazowieckiego na lata 2016 - 2021 z uwzględnieniem lat 2022 – 2027, Zarząd Województwa Mazowieckiego, 2015
45. Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szydłowo, 2009-2010r.